

ÅRSMELDING 2011

Nortura
- fra råvarer til merkevarer

Inspirere til alle tiders mat

Nortura SA er Norges største merkevarerhus innen kjøtt og eggprodukter, og omsetter for 18,1 milliarder kroner. Konsernet henter råvarer fra hele landet og har fabrikkvirksomhet 32 kommuner og 14 fylker. I tillegg har konsernet flere hel- og deleide datterselskaper innen beslektet næringsvirksomhet i Norge, Sverige, Danmark og England.

Nortura garanterer norsk verdiskapning fra råvare til merkevare. Formålet er å sikre avsetning for kjøtt og egg, skape verdier for andelseierne ved å sikre tilførsler av råstoff samt slakte, skjære, foredle, utvikle produkter og selge til industri, storkjøkken og detaljister. Nortura driver næringsmiddelvirksomhet på samvirkebasis. 18 693 egg – og kjøttprodusenter leverer sine råvarer og er aktive eiere med rettigheter. I et samvirke får eierne sin del av resultatet gjennom betalingen de får av råvaren de leverer. Konsernet har 5 518 utførte årsverk og hovedkontor på Løren i Oslo.

– fra landet lengst mot nord

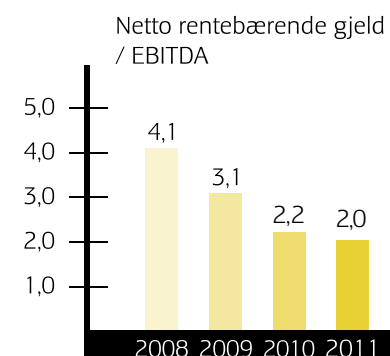
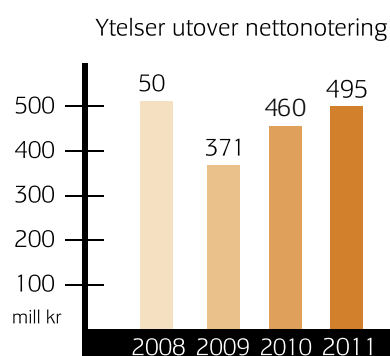
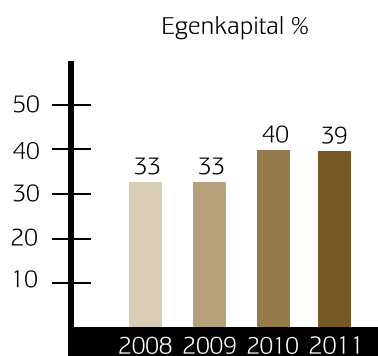
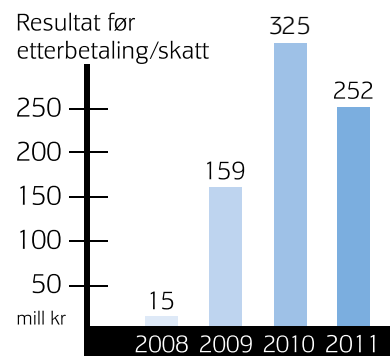
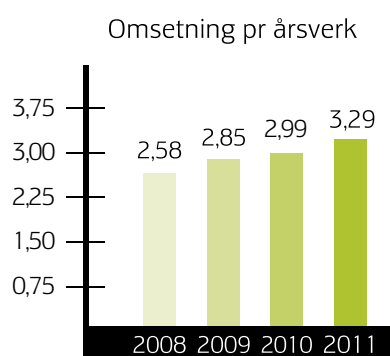
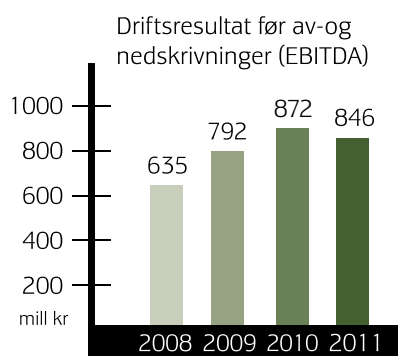
For merkevarene Gilde og Prior bruker vi kun kjøtt og egg fra våre egne norske bondegårder spredt over hele landet. Det skal vi fortsette med.

Det ligger et stort ansvar på oss som står bak produktene. Ikke bare har vi en visjon om å inspirere til velsmakende, næringsrik og hyggelig måltider i alle situasjoner og til alle tider. Vi må også skape forutsetninger for en langsiktig utvikling av vår industri – hele veien fra gården og hjem til deg som bryr deg om hva du spiser.

NØKKELTALL

Tall i millioner kr	2008	2009	2010	2011
Omsetning	16 765	17 364	17 319	18 133
Omsetning pr. årsverk	2,58	2,85	2,98	3,29
Driftsresultat før av-og nedskrivninger (EBITDA)	635	792	872	846
Driftsresultat (EBIT)	174	293	408	328
Resultat før etterbetaling/skatt	15	159	325	252
Totalkapital	7 259	7 491	7 286	7 878
Egenkapital	2 405	2 509	2 914	3 077
Netto rentebærende gjeld, uten leasingforpliktelser	2 624	2 442	1 907	1 659
Egenkapitalandel - %	33,1	33,5	40,0	39,1
Totalkapital rentabilitet %	4,1	5,5	6,6	5,4
Egenkapital rentabilitet %	0,6	6,5	12,0	8,4
Netto rentebærende gjeld uten leasingforpliktelser/EBITDA	4,1	3,1	2,2	2,0
Gjeldsgrad	2,0	2,0	1,5	1,6
Ytelser utover nettonotering uten innfrakt og nødslakt, inkl. etterbetaling	509	371	460	495
Slaktevolum - tonn (inkl. kylling fom 2006)	224 238	225 251	223 537	219 593
Antall aktive eiere med rettigheter 1)	28 110	29 445	17 756	17 757
Antall utførte årsverk	6 507	6 100	5 810	5 518
Tilstedeværelse - %	90,1	91,6	91,5	91,4
H-verdi	30	31	28	27,3
Antall skader med fravær	327	321	253	242

VIKTIGE HENDELSER 2011

Januar

- Nortura og Jærkylling møtes i Jærentingrett vedr Nærbø Kyllingslakteri
- Norsk Hundefôr investerer 40 mill i nytt produksjonsutstyr
- Svinerådgiver Eli Berven fra Nortura Rudshøgda får St.Antonius prisen for sitt arbeid
- Norilia oppretter datterselskapet Scapo Hides i Sverige
- Norge fritt for smittsom grisehoste (mychoplasma)

Februar

- Nortura tapte rettsaken mot Jærkylling, men anker dommen
- Nortura Proff inngår kontrakt med De Historiske Hoteller
- Rekordsalg av Prior kyllingkjøttdeig med 51% vekst
- Legger fram årsresultat på 325 mill kr
- Terina Namsos solgt for 7 mill kr
- Dag Erik Kjenstberg fra Nortura Steinkjer tar NM-gull for kjøttskjærelæringer
- Kjempesuksess med Kollenpølsa under VM på ski i Oslo
- Nortura generalsponsor for det norske kokkelandslaget
- Nortura tilbakekaller fjørfeprodukter pga for lav kjøletemperatur
- Rekordoppslutning med 486 deltakere på Lammekongressen i Stjørdal
- Målet om 250 millioner kroner i ny egenkapital nådd. 17 800 medlemmer fornyet medlemskapet og betalt inn andelsinnskudd.

Mars

- Nortura Proff inngår treårsavtale med Marché Norge
- Vaffelsalget på bensinstasjoner tar av
- Nortura Proff kåret til årets leverandør av Storcash
- Norsk Designråd tildeler prestigemerket God Design til Prior "Litt av en kylling"
- Nortura Ålesund stenges.
- Norilia beslutter å bygge nytt hud og skinnlager for 110 mill kr til Skjeberg

April

- Prior lanserer ferdig pisket omelett for første gang i norsk dagligvarehandel
- Konsernsjef Geir Olav Opheim fratrer stillingen, Runar Larsen konstitueres
- Nortura tilbakekaller Gilde frosne hamburger pga feil varedeklarasjon
- Utredning fastslår at det ikke er lønnsomt å legge nytt eggpakkeri til Elverum

- Salgsrekord for Gilde påskeprodukter
- Nortura Bergen solgt for 170 mill kr
- Norge erklæres fritt for blåtinge og restriksjoner oppheves
- Årsmøtet ga fornyet tillit til hele konsernstyret

Mai

- Dyrebil med 63 griser velter i Rindalen
- Spekeskinka St.Kristina relanseres
- Nortura selger sine aksjer i pizzaselskapet Dagens AS til Stabburet
- Reverserer tidligere vedtak på fjørfestruktur – utreder alternativer på nytt
- Norsk forskningsråd tildelt Nortura 15 mill kr for å forske på sunnere kjøtt

Juni

- Ny ullstasjon ved Nortura Målselv gir gode resultater
- Nortura er attraktiv arbeidsplass for sommervikarer
- Runar Larsen ny konsernsjef
- Nybrukerpakke etableres til nye eiere som velger Nortura som samarbeidspartner

Juli

- Forlik inngås mellom Nortura og Jærkylling ifm Nærbø kyllingslakt
- Etisk regnskap viser stadig bedre dyrevelferd på slakteriene
- Norsk Dyremat blir majoritetsseier i Dryfood AS
- Nortura Lillehammer kåres til å lage de beste McDonalds burgerne i Europa

August

- Beslutter å avvikle Nortura Silsand innen 31. januar 2012
- Nortura er medarrangør av kostholds-konferansen MeetEat
- Dyrebil med 200 griser velter på Fosen
- Nortura låner 315 mill kr i Nordisk Investeringsbank
- Pølsereklame fra 1969 får andreplass i Nasjonalbibliotekets jubileumskonkurranse
- Nortura etablerer Biffakademiet som utdanningstilbud for produsenter innen spesialisert kjøttproduksjon
- Linjeklipp av småfe i gang på Forus og i Førde. Totalt på 6 fabrikker

September

- Gilde lanserer ny, sunn kjøttdeig som oppfyller kravene til "Nøkkelhullet"
- Gilde lanserer ny teknologi som gir enda bedre langtidsmørnet biff

- Dyrebil med 4000 kyllinger velter ved Ålgård
- Ny fryseteknologi gir forbrukeren Gilde Gourmet Lam hele året
- Mye regn forsinker lammesongen
- Gilde endrer holdbarhetsmerking til "best før" på flere produkter
- Salgsrekord for bacon med 17%.

Oktober

- Tragisk arbeidsulykke med dødsfall ved Nortura Bjerka
- Nortura Sortland solgt for 10 mill kr
- Beslutter å avvikle Nortura Bø innen 1.juni 2012
- Nyt Norge produkt nr 1000 er Gilde Gourmet kalv
- Nortura startet overgangen til ren duroc som farrase i slaktegrisopplegget

November

- Gilde syltelabber og Gilde skinnfrie julepølser til topps under NM i julemat
- Nortura tilbakekaller Gilde Chili karbonader pga feil varedeklarasjon
- 100 år siden "Fælleslagteriet" ble etablert på Løren
- 5 år siden fusjonen mellom Gilde og Prior ble godkjent
- Nortura-bonden Elisabeth Holand kåret til "Årets unge bonde"
- 80 % av egg- og kjøttprodusentene sier medlemsweben medlem.nortura.no er nyttig
- 15 av 16 visningsfjøs for sau er ferdig bygd

Desember

- Ny fjørfestruktur besluttet
- Spekeskinka St.Kristina og kyllingen Liveche blir nr 2 og 3 i konkurransen "Det norske måltid"
- Dyrebil med 4 kalver og 4 storfe velter på Oppdal
- Starter å utrede og flytte påleggsproduksjonen fra Nortura Bodø til Nortura Sarpsborg
- Nortura Industrisalg inngår 3 års avtale for rødt og hvitt kjøtt med McDonalds
- Arbeidsulykke ved Nortura Malvik
- Gilde innfører nytt skjæremønster for familieribba som får mer kjøtt og mindre bein.
- Nortura Proff inngår 3 års kontrakt med Innkjøpsgruppen
- 100 % av høneplassene i Nortura er omstilte etter ny lov
- Marginen på kjøtt ned 3,2 prosentpoeng iflg NILF

Nøkkeltall	3
Viktige hendelser	4
Konsernledelsen & organisering	6
Konsernsjefens kommentar	7
Konsernstyret	8
Konsernstyrets beretning	9
Miljø	16
Fabrikker	17
Datterselskaper	18
Tillitsvalgte	19
Resultatregnskapet	20
Balanse	21
Kontantstrøm	23
Noter	24
Revisjonsberetning	42

KONSERNLEDELSEN & ORGANISERING

Runar A. Larsen (64)

Konsernsjef

Arne Kristian Kolberg (43)

Visekonsernsjef
Nortura Produksjon & foredling

Tor Aamodt (57)

Konserndirektør
Nortura Human Resources

Kai Linnes (58)

Konserndirektør
Nortura Økonomi, finans & IKT

Egil Olsvik (54)

Konserndirektør
Nortura Fjørfe & egg

Kristin Olstad Schea (44)

Konserndirektør
Nortura Innovasjon & marketing

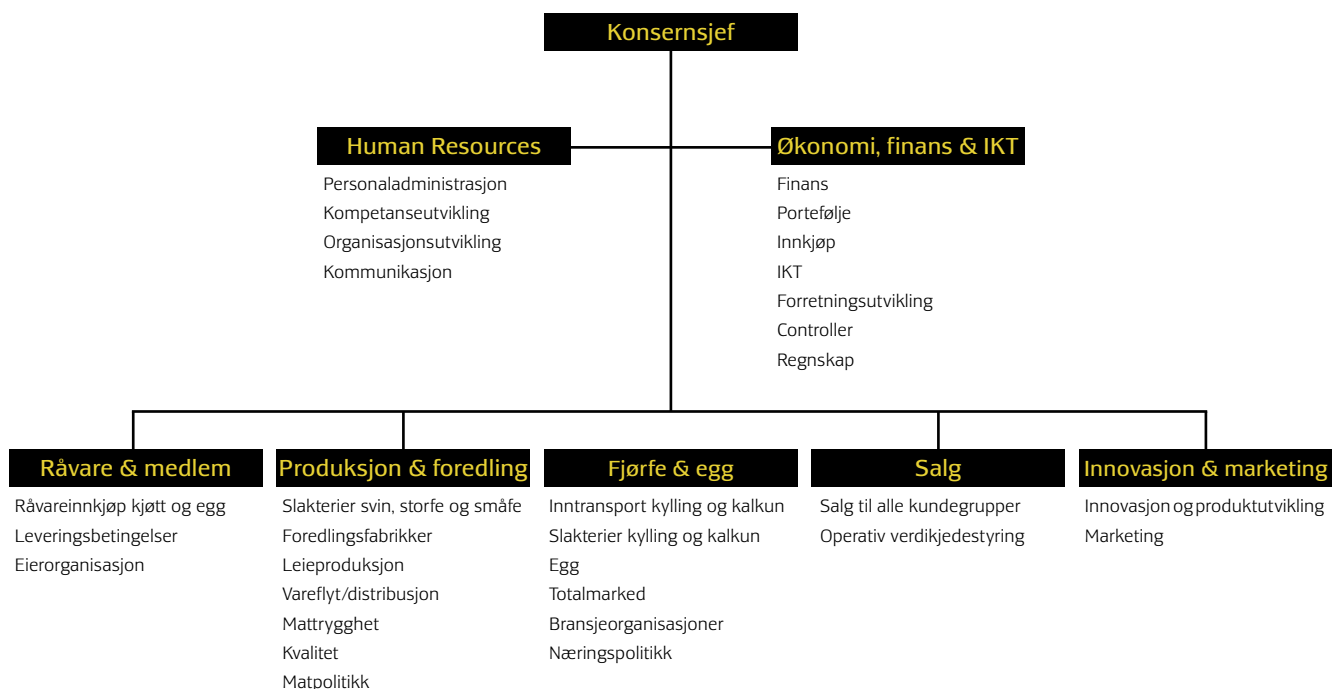
Frode Vik (56)

Konserndirektør
Nortura Råvare & medlem

Torleif Bjella (55)

Konserndirektør
Nortura Salg

UTFORDRENDE START - AKSEPTABEL AVSLUTNING

KONSERNESJEFENS FORORD

Hardt og systematisk arbeid for å redusere kostnader i driften kombinert med høyere innovasjonstakt og bedre produktsammensetning, er beskrivende for 2011. Vi har tatt enda et steg i riktig retning, men lønnsomheten i konsernet må fortsatt styrkes. Derfor fortsetter tiltakene med uforminsket styrke for å få nødvendige konkurransekraft på kort og lang sikt.

I løpet av 2011 har vi vedtatt framtidens egg- og fjørfestruktur i Nortura. Det betyr færre enheter, men enhetene vi sitter igjen med vil være moderne, effektive, automatiserte og klar til å ta i mot et langt større volum av egg og fjørfe enn i dag. Nortura har også gjennomført tidenes omstillingsprosess i eggneringen og samtidig klart den ytterst krevende, men viktige oppgaven, å opprettholde markedsbalansen. For våre 450 eggprodusenter som hver for seg har investert store beløp, har det vært helt avgjørende.

LØFT-programmet ble faset ut et år tidligere enn planlagt, men er avløst av forbedringsverktøyet kontinuerlig forbedring som vi har store forventninger til. Alle de seks fabrikkene som har tatt i bruk det nye verktøyet har levert både raskere enn forventet og med gode resultat. Vi viderefører både metodikken, strukturen og kulturen som er knyttet til kontinuerlig forbedring til flere av forretningsområdene. Potensiale til å forbedre samhandlingen på tvers av verdikjeden er stort, og vi skal arbeide målrettet for å lykkes med det.

Konsernets nye strategi for de neste tre årene gir tydelig retning:

1. Nortura skal konsentrere seg om kjernevirksomheten og god drift i alle ledd. Nortura vil i strategiperioden fortsette med strukturelle initiativ for å styrke konsernets industrielle plattform og dermed grunnlaget for videre vekst og verdiskapning.
2. Vi skal gjennom en strategisk endring innenfor logistikk, distribusjon og varevei fra våre enheter og ut til forbruker. Dette er komplekst, men viljen til å finne optimale løsninger for fremtiden ligger i bunn, og dialogen med våre kunder har startet.
3. Nortura skal øke innsatsen som en innovativ, kvalitetsbevisst merkevareleverandør ved å ha tett dialog med forbrukere, profesjonelle kunder og industriaktører der langsiktighet ikke må forveksles med langsomhet! Norturas merkevarer skal stå fjellstøtt, men vi skal også produsere handelens egne varemerker for å sikre avsetning på råvarer og utnytte industrikapasiteten. Etableringen av Hærland Sentralpakkeri AS er et eksempel der vi går nye veier i samarbeid med kunden nettopp for å kunne gi et spesialtilpasset tilbud om å pakke ferskt kjøtt.

2011 har nok en gang vist at Nortura spiller en aktiv rolle mot det politiske miljøet for å sikre rammevilkårene både for kjøtt og eggprodusentene, men også for norsk matindustri. Vår evne til å ivareta markedsreguleringsoppgaven samt å ha tunge, faglige argumenter inn i ulike prosesser blir verdsatt og vi setter markante spor etter oss.

For å skape verdier må alle ville det samme. Våre eiere har bidratt med 250 millioner kroner i økt egenkapital og viser hvilken styrke samvirket har når felleskapet trykker til. Vi har inspirerte og målbevisste medarbeidere som har gjennomført enda et krevende år. Og vi har kunder som setter krav det er morsomt å innfri. I Nortura vil alle det samme. Det blir det verdier av – tusen takk!

Løren, 14. februar 2012

Runar A. Larsen
Konsernsjef

KONSERNSTYRET

Sveinung Svebestad (51)

Fra Sandnes. Styremedlem fra 2006 og styreleder fra 2008. Driver med svineproduksjon.

Einar Høstbjør (56)

Fra Sarpsborg. Styremedlem siden 2006 og nestleder siden 2008. Driver med produksjon av korn, oljevekster, skog, ved og slaktekylling.

Kay R. Kristoffersen (36)

Fra Sandefjord. Styremedlem siden 2006 og konserntillitsvalgt for NNN siden 2009. Ansatt ved Nortura Tønsberg.

Elisabeth Hoff Aarstad (49)

Fra Skarnes i Hedmark. Styremedlem i 2010 og driver med gris i kombinertbesetning.

Jofrid Torland Mjåtveit (46)

Fra Nærbø i Rogaland. Styremedlem siden 2010 og driver med melk- og storfekjøttproduksjon.

Kjersti Hoff (49)

Fra Løten. Styremedlem siden 2008. Driver økologisk melke- og kjøttproduksjon.

Kari Redse Håskjold (52)

Fra Volda. Styremedlem siden 2008. Driver produksjon av storfe.

Viggo Sennesvik (53)

Fra Bodø. Styremedlem fra 2011. Ansatt ved Nortura Bodø.

Bjørg Karin Lekva (48)

Fra Rudshøgda. Styremedlem siden 2008 og tillitsvalgt for YS. Ansatt ved Nortura Rudshøgda

Live Major (47)

Fra Rakkestad, styremedlem siden 2011. Er ansatt ved fabrikken i Rakkestad. Hovedtillitsvalgt - NNN, Fjørfeområdet.

Teig Madsen (49)

Fra Harstad. Vararepresentant i konsernstyret siden 2006 og styremedlem fra 2008. Driver med småfe og egg.

Lars Petter Bartnes (43)

Fra Steinkjer. Styremedlem siden 2006. Driver med produksjon av melk, storfe, slaktekylling, korn og skog.

Ken Ove Sletthaug (49)

Fra Sandnes. Styremedlem siden 2006. Ansatt ved Nortura Forus.

Hans Kristian Heum (64)

Fra Våle i Vestfold. Styremedlem siden 2008. Driver med svin- og kornproduksjon.

FORTSATT NØDVENDIG MED RESULTATFORBEDRING

KONSERNSTYRETS BERETNING

Utgangen av 2011 viser at Nortura tar små skritt i riktig retning for å styrke konsernet og bedre konkurransekraften. Samtidig fortsetter marginene på kjøtt å falle. Arbeidet med å forbedre resultatet er fortsatt nødvendig for å møte en stadig hardere hverdag og framtidens utfordringer.

Strategi

Styret innledet arbeidet med å utforme ny strategiplan med å evaluere måloppnåelsen i strategiplanen for 2008-2011. Evalueringen viser at konsernet har hatt noe varierende måloppnåelse på de tre grunnpilarer som ligger i bunn for strategien; konkurransekraft både i tilførselsmarkedet og i sluttmarkedet samt å restrukturere kraftig i kjernevirksomheten. I strategiprosessen gjennom høsten har styret vektlagt å konsolidere driften i kjernevirksomheten, være en innovativ, kvalitetsbevisst merkevareleverandør og gjennomføre omfattende endringer i logistikken. Formålet er å være best mulig rustet til å møte utviklingen i markedet, for å ivareta både andelseiernes økonomiske interesse på en best mulig måte samt framtidens investeringsbehov. Nortura må gjennomføre store struktur- og teknologi investeringer noe som setter økte krav til selskaps driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) for å opprettholde gjeldsbetjeningsevnen. Konsernrådet har vært involvert i prosessen, og strategiplanen for 2012-2014 ble besluttet av konsernstyret i januar 2012.

Eierstyring

Nortura har samvirke som selskapsform. Norturas eierstyring og selskapsledelse innebærer å ha vedtekter, instruks, styrings- og rapporteringssystemer som sikrer at lovverk, standarder og egne etiske retningslinjer etterleves. Det er etablert klar rolle- og ansvarsdeling mellom ulike organer i konsernet.

Konsernstyret består av 14 styremedlemmer med ni eierrepresentanter fordelt på fire kvinner og fem menn samt fem ansattrepresentanter fordelt på tre menn

og to kvinner. Styret har i perioden hatt 13 ordinære styremøter og fem telefonstyremøter. Tre konsernrådsmøter, to møter med alle 11 regionutvalgene i tillegg til kretsmøter og årsmøte er også avholdt.

Et organisasjonsutvalg ble nedsatt våren 2011 for å se på muligheter for å endre og forenkle eierorganisasjonen. Utvalgets innstilling ble behandlet av regionutvalgene høsten 2011, der flertallet ønsket å gå videre med prosessen. Konsernstyret drøftet innstillingen med konsernrådet som anbefalte at forslagene til endringer i organisasjonen blir behandlet av eierne under krets- og regionmøtene vinteren 2012. Målet er å få vedtak på årsmøtet i april 2012.

Selskapsledelse og drift

Vinteren 2011 ble konsernet omorganisert fra fire til fem operative forretningsenheter som følger verdikjeden fra råvare til merkevare, samt stabsfunksjoner. Etter drøye tre år som konsernsjef besluttet Geir Olav Opheim etter avtale med styret å fratre stillingen. Visekonsernsjef Runar Larsen ble konstituert i stillingen for deretter å tiltre som konsernsjef i juni. Konsernledelsen består av åtte menn og en kvinne.

Ved utgangen av året hadde Nortura SA 17 datterselskaper hvorav 9 heleide. I november ble Hærland Sentralpakkeri AS opprettet som et heleid datterselskap. Selskapet skal skjære og pakke kjøtt for NorgesGruppen, og være i operativ drift i september 2012.

Nortura har 34 fabrikker som alle trenger vedlikehold og teknologiske nyinvesteringer samtidig som flere produksjonslinjer har overkapasitet i forhold til volumtilførselen. Beslutningen i 2010 om å avvikle Nortura

Ålesund ble effektivert våren 2011. Prosessen med å vurdere Norturas framtidige egg- og fjørfestruktur startet våren 2010, først som en samlet vurdering deretter som separate vurderinger. Styret beklager at det tok så lang tid og at vi måtte endre på vedtatte beslutninger. Det ga en unødig belastning på de som ble berørt. I løpet av høsten besluttet styret å redusere eggpakkeriene fra fem til tre, der vi i framtiden vil ha automatiserte eggpakkerier i Trøndelag, Rogaland og Østfold. Eggpakkeriet på Silsand avvikles januar 2012 mens eggpakkeriet i Bø avvikles i juni 2012. Nortura Hærland utvikles til å bli konsernets hovedfabrikk for hvitt kjøtt, Nortura Elverum videreføres mens Nortura Rakkestad avvikles som kylling og kalkunslakteri. Ny operativ fjørfestruktur forventes å være i drift senest 1.mars 2014. For å redusere transportbelastningen for kyllingene fra Trøndelag, videreutvikles en tidligere inngått leieslaktavtale med Norsk Kylling AS med virkning fra januar 2012. Løsningen som nå ligger til grunn gir konsernet best konkurransekraft og minst risiko.

Nortura har gjennomført tidenes omstillingsprosess i eggneringen. Parallelt med inn- og utfasing av gamle og nye hønsehus, har Nortura klart å opprettholde markedsbalansen. For eggprodusentene som har investert flere millioner kroner hver, har dette vært helt avgjørende. I dag er 49 prosent av eggene fra miljøinnredninger, 48 prosent fra frittgående og 3 prosent fra økologiske besetninger.

Konsernet fortsetter å vurdere tiltak for å forenkle og effektivisere industristrukturen. En vurdering vedrørende påleggsproduksjonen ved Nortura Bodø er

Tilførsel tonn	2010	2011
Gris	85880	85803
Storfe/kalv	58467	56316
Småfe	16303	15287
Egg	39435	39594
Kylling	55292	54527
Kalkun	6059	6252

Skjæring tonn	2010	2011
Gris	60 432	61 786
Storfe/kalv	35 729	41 217
Småfe	9 692	9 323

påbegynt og skal være ferdig våren 2012. Løsningene med å konkretisere framtidens logistikk, distribusjon og ekspedisjoner har startet i tett samarbeid med våre kunder. Arbeidet er både komplekst, omfattende og angår hele verdikjeden. Endringen på logistikkstrukturen kan sannsynligvis først komme fra 2013 og utover. Arbeidet har et stort potensial for bedre effektivitet og drift. Konsernet følger hovedavtalen for arbeidstakernes medbestemmelsesrett og deltakelse i utredningsarbeidet og i påfølgende drøftinger.

Forbedringsprogrammet LØFT

Forbedringsprogrammet LØFT ble iverksatt sommeren 2009 med mål å forbedre konsernets samlede lønnsomhet med 2,5 milliarder kroner innen slutten av 2012 sammenlignet med basisåret 2008. Ved utgangen av 2011 viser det seg at dette ikke er realistisk innenfor tidsrammen. LØFT har gitt konsernet forbedringer på nær 1,3 milliarder, og uten dette kraftige endringsprogrammet viste framskrevne resultatutviklinger at konsernet ville hatt et negativt resultat på 1 milliard. Forbedringsarbeidet fortsetter blant annet gjennom verktøyet kontinuerlig forbedring (LEAN). Styret opprettholder trykket om å forbedre lønnsomheten i konsernet på tilsvarende nivå som LØFT. I tillegg til kontinuerlig forbedring og samhandling på tvers av verdikjeden, mener styret at det økonomiske potensialet i tilknytning til logistikk og distribusjon er stort.

Totalmarked

Totalmarkedet for kjøtt og egg var i 2011 preget av underskudd av norsk råvare for flere av dyreslagene. I løpet av året ble det åpnet for import ved administrative

tollnedsettelse både for storfe og lam samt svine ribbe til jul. Til tross for at markedssituasjonen for gris var preget av overskudd, var det ikke mulig å dekke den store etterspørselen etter ribbe og bacon med norsk sideflesk. For å sikre ribbe til jul er dette den eneste stykningsdelen hvor det gis administrativ tollnedsettelse ved manko. Å åpne for import er direkte knyttet til Norturas markedsreguleringsansvar. Hovedregelen er at Nortura har ansvar for å anmode om administrativ tollnedsettelse når det underskudd på fersk slakt eller egg, dersom reguleringslaget er tomt.

Ved inngangen til 2011 var reguleringslageret av storfe på 950 tonn som er mer enn en halvering siden 2010. Etter flere år med redusert etterspørsel etter storfe, snudde dette i 2011 og endte med etterspørsels vekst på tre prosent. Samtidig fortsatte nedgangen i tilførselene. Siden 2009 har tilførselene av storfe falt med to prosent hvert år. Underdekningen av fersk norsk storfe gjennom året ble dekket opp med salg av 950 tonn fra reguleringslaget og import av 5.500 tonn helt slakt. Reguleringslaget var ved utgangen av året tomt. Planlagt gjennomsnittlig engrospris for storfe ble økt med kr 0,62 i 1. halvår og videre med kr 0,70 i 2. halvår.

Tilførselene og salget av gris økt med to prosent i løpet av året. Salgsveksten ble løftet med ca en prosent. Høsten 2011 ble det iverksatt et nytt tiltak å sikre mer norsk ribbe til jul og redusere eksporten av gris. Tiltaket var vellykket og sikret 3-400 tonn mer norsk ribbe, reduserte eksportkvantumet med 1.000 tonn og sparte griseproduzenten for 18 millioner kroner eller 14 øre pr kg. I tillegg unngikk vi uheldig medieomtale med

eksport av gris samtidig med import av ribbe. I 1. halvår var engrosprisen for gris kr 0,13 under målprisen, og i 2. halvår kr 0,48 under ny målpris, som ble økt med kr 1,20.

Markedsituasjonen for egg var i de første månedene av året preget av overskudd av egg slik at det ble iverksatt førtidsslakting. Salget utover våren økte betydelig og totalt økte det med fire prosent mens tilførselene økte med to prosent. Omstillingen i eggproduksjonen ble avsluttet i 2011 og må beskrives som meget vellykket. For kalenderåret ble det et mindre avvik i uttaket av målprisen som økte med kr 1,30 i den nye jordbruksavtalen.

Lammesesongen ble preget av en dårlig sommer med reduserte tilførsler i store deler av sesongen. Gjennom hele sesongen var det underdekning av lam. Selv med stor innsats for å skaffe mer lam til pinnekjøttproduksjon i slutten av sesongen, var ikke det tilstrekkelig. Derfor ble det åpnet for import av ferske lam i 14 dager. Det ble også åpnet for import av ferske lam i grillsesongen. Målprisen på lam ble økt med kr 1,55. For kalenderåret ble målprisen tatt ut.

Den største salgsveksten av kjøtt i 2011 var nok en gang kylling med fire prosent og kalkun med 12 prosent etter et fall i kalkunsalget på 16 prosent i 2010. Produksjonen av kylling økt med en prosent og kalkun økte med 9 prosent. Dette førte til at både lagret av hel kylling og kalkun ble redusert gjennom året. Markedsituasjonen på kylling har i deler av året vært preget av underskudd.

Dyretransport 2011	Transporterte dyr	Transporttid	% døde
Gris	1 032 563	2 t 29 min	0,018 %
Storfe	206 303	3 t 17 min	0,003 %
Småfe	752 917	3 t 49 min	0,011 %
Kylling	46 433 870	2 t 27 min	0,146 %
Kalkun	759 000	1 t 45 min	0,109 %

Tilførsler

Markedsandel i tilførselsmarkedet har de siste åra gått ned, og utviklingen fortsatte inn i 2011 selv om utviklingen siste halvår flatet noe ut. Ved utgangen av 2011 har Nortura en markedsandel på 67,9 prosent på storfe, gris og småfe. Innenfor egg og fjørfe er markedsandelen noe sterkere med 72,1 prosent på egg og 73,2 prosent på fjørfe. For gris har vi stort sett holdt posisjonene i region nord og vest, mens vi har tapt i region øst. Tallene for øst gjennom året, viser imidlertid at nedgangen stoppet opp våren 2011. For storfe er hele reduksjonen i tilførsler knyttet til region nord. For 2011 satte vi inn to målretta tiltak som har hatt positiv effekt: ku/kalv-avtalen og endringer på Norsk Kjøttfe. Ku/kalv avtalen ble innført 1. januar 2012 i hele landet. Det arbeides målrettet for å snu den negative utvikling i tilførselsmarkedet.

Sluttmarkedet

Forbrukertrendene har vært relativt stabile de siste årene; sunnhet, enkelthet, nytelse og nøkternhet. Samtidig er det en svak økning hos forbrukerne mot mer naturlighet, opprinnelse, autensitet og håndverk. Nortura møter disse trendene gjennom en sterkere satsning på innovasjon og produktutvikling av merkevarene Gilde og Prior. Veletablerte serier er blitt videreutviklet til et tydeligere konsept der teknologi, pakkemetoder, design, produktvarianter, forlengelse av sesong og tung markedskommunikasjons spiller sammen for å skape merverdi for forbrukerne. Den største enkelt kampanjen som gav meget god respons hos forbruker var Kollenwiener og Kollengrill som ble lansert under VM på ski i Oslo. Likeledes har lanseringen av flere deigvarianter mellom kjøttdeig og karbonade,

blitt godt mottatt. Å endre forbrukerens kjøpsatferd er langsiktig og vil bli fulgt opp med nyheter i hvert lanseringsvindu. Nortura lanserte 92 nye produkter til dagligvarehandelen i 2011: 56 Gilde-produkter, 33 Prior-produkter og tre Terina-produkter. Til proffmarkedet kom 25 nyheter siste året. Totalt oppfylte 28 produkter nøkkelhullkravene. Nortura er en ettertraktet samarbeidspartner i sammenhenger der matglede og matinspirasjon er sentralt, og i 2011 valgte konsernet å delta på Matstreif-arrangement i Oslo og i TV-serien Det norske måltidet der spekeskinka Santa Kristina og den saktevoksene Liveche-kyllingen var Norturas flaggskip.

I gjennomsnitt ble det netto spist 50,2 kilo kjøtt per person i Norge i 2011, og totalmarkedet økte med 2,6 prosent i verdi. Av dette tapte Gilde 0,5 prosent på kjøtt totalt, men økte salgsverdien på hermetisk kjøtt med 2,5 prosent, skivet bacon med 0,9 prosent, ferskt kjøtt 0,8 prosent og pålegg 0,3 prosent. I samme tidsrom fortsetter økningen av handelens egne merkevarer (EMV), hvorav den største økningen på 3,9 prosent er innenfor kategorien ferskt kjøtt. Prior hadde en svak økning på kylling med 0,1 prosent med en tilbakegang på egg med 0,2 prosent.

Nortura har god relasjon til alle de fire store dagligvarekjedene selv om det varierer med hensyn til Norturas posisjon i de ulike butikkhyllene. Sommerkampanjene til hhv COOP og NorgesGruppen viste også en gjensidig og god samhandling for å kunne tilby forbrukerne er mangfold av kvalitetsvarer fra norske egg- og kjøttprodusenter. NorgesGruppen valgte Nortura som sin samarbeidspartner for å

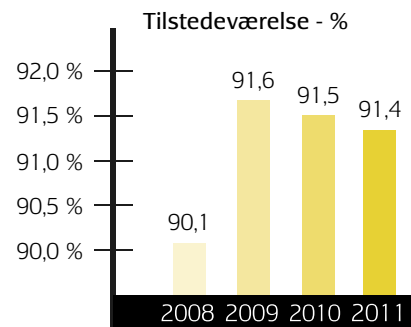
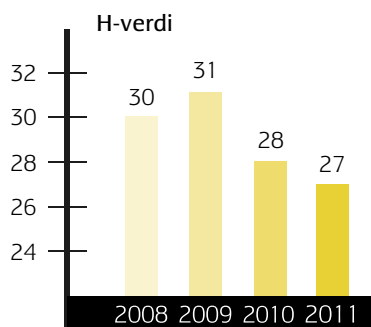
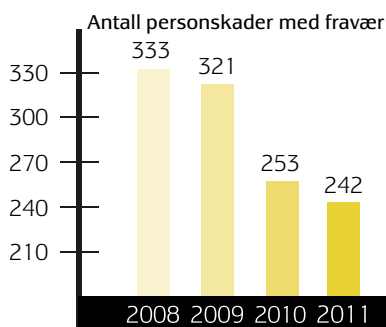
sentralt skjære og pakke ferskt kjøtt til deres ferskvedisker. For Nortura betyr dette et større volumsalg med et stort mulighetsrom for å videreutvikle ferskkjøtt-konsepter. Kjøttpakkesenteret er lagt til Nortura Hærland og skal være i drift i løpet av høsten 2012.

Nærings- og matpolitikk

Stortingsmelding nr 9 om Landbruks- og matpolitikk ble lagt fram i desember. Nortura har i prosessen vært tydelige på at norsk landbruk skal utnytte den naturgitte forsyningsevnen og dimensjonere produksjonen slik at den dekker forbrukernes og matindustriens etterspørsel etter norskproduserte matråvarer. Nortura mener at matproduksjonen må foregå over hele landet og at den varige og økende underdekningen av norsk storfekjøtt er så bekymringsfull at det må gjøres et krafttak for storfekjøttproduksjonen. Vi ønsker en nasjonal strategi for økt kjøttproduksjon fra grovforbasert husdyrhold med et samordna og flerårig program med konkrete tiltak for å utvikle og øke produksjonen i samsvar med produksjonsmålet. Dette er spilt inn til myndighetene.

I Jordbruksforhandlingene 2011 påpekte Nortura at avgifter og gebyrer spiser av prisrommet for norskproduserte matvarer, og at reduserte avgifter og gebyrer kan gi rom for økte priser. Som en respons ble matproduksjonsavgiften fjernet fra 1. januar 2012, noe som ga mulighet for å øke prisene for slakt og egg tilsvarende bortfallet av avgiften til produsentene. Dette ble gjort fra samme tidspunkt.

Forskryvningene i maktforholdene i verdikjeden for mat ble solid dokumentert

i Matkjedeutvalgets rapport "Mat, makt og avmakt - om styrkeforholdene i verdikjeden for mat". Nortura har gitt sin tilslutning til egen lov om forhandlinger og god handelsskikk, et eget organ for håndheving og sanksjoner for forhold som faller inn under loven. Vårt engasjement i forhold til rapporten har gått gjennom Norsk Landbrukssamvirke, Dagligvareleverandørenes forening og NHO Mat og Landbruk.

En grundig analyse av verdikjedene for kylling og kalkun er gjennomført i 2011. Rutiner for å fastsette engrospriser på fjørfekjøtt er innarbeidet, og hvert halvår utarbeides et prisdokument for fjørfekjøtt som er samkjørt med rutinen for å prisfastsette storfekjøtt.

Juridiske prosesser

Nærbø Kyllingslakt AS eies likt mellom Nortura og Jærkylling som er et datterselskap i Cardinal Foods. Samarbeidet ble opprettet i 2002. I april 2010 tok Jærkylling ut stevning mot Nortura om tolkingen av avtaleverket fra 2002 og 2006. Saken kom opp i Jæren tingrett i januar 2011. Nortura tapte saken og anket til lagmansretten samtidig som Nortura og Jærkylling startet en prosess som gav et forlik i juni i form av et nytt avtaleverk. Forliket har ikke trådt i kraft fordi Jærkylling ikke ønsker det iverksatt før Konkurransetilsynet har avsluttet sin behandling av saken om det tidligere samarbeidet i Nærbø Kyllingslakt. Det foreligger ingen konkrete signaler på når vi kan forvente at Konkurransetilsynet avslutter sin vurdering. Siden partene har inngått et forlik, trakk Nortura anken til lagmansretten i januar 2012.

Hugaas Rugeri AS mener Nortura opptre erstatningsbetingende og i strid med konkuranseloven når Nortura fram til 1. januar 2012 har gitt tillegg i pris til de produsenter av slaktekylling som har kjøpt daggamle kyllinger fra Nortura Samvirkekylling og Hugaas Rugeri. Hugaas Rugeri fikk sommeren 2010 ikke tingrettens medhold i sitt krav om midlertidig forføyning, og besluttet å ikke anke avgjørelsen. Saken ligger hos Konkurransetilsynet som en åpen sak, og det er uvisst når Konkurransetilsynet avslutter sin vurdering.

Dyrehelse og beredskap

Norge har normalt en svært lav forekomst av salmonella hos dyr sammenlignet med de fleste andre land, men det har vært uvanlig mange påvisninger i løpet av 2011 blant flere dyrearter. Det er for tidlig å si noe om årsakssammenhenger, men det spekuleres i om vi ser en ny trend i overføring fra humansmitte til husdyr samt klimaforhold som mye nedbør mv. Mattilsynet pålegger besetningen flytterestriksjoner, men gir tillatelse til å sende klinisk friske dyr for sanitetsslakting. Vi trenger større forutsigbarhet i hvordan ulike scenarier skal håndteres. Problemstillingen er drøftet med Mattilsynets hovedkontor og vi forventer at dette følges opp i 2012. Mattilsynets føringer og krav om tiltak påvirker kostnadsnivået på prøvetaking, hygienekrav og anvendelse av råvarer etc.

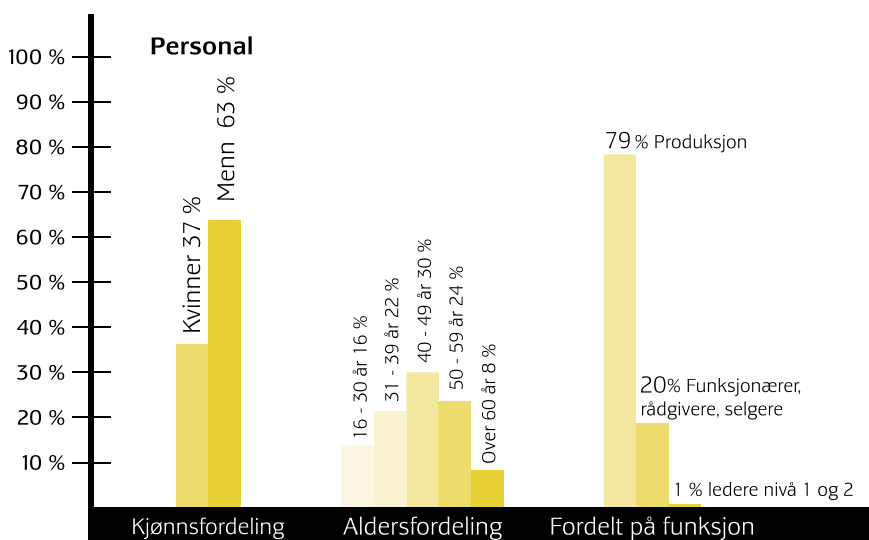
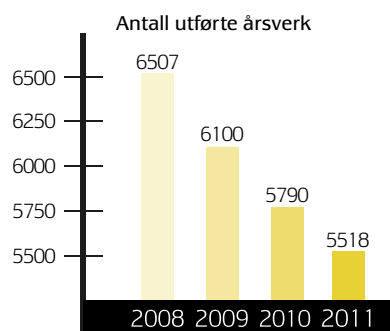
Mattilsynet har i 2011 gjennomført en stor tilsynskampanje i risikobesetninger på fjørfe, rugerier, slakterier og transportører. Resultatet legges fram i februar 2012. God dyrevelferd og oppfølging av kvalitetssystem i landbruket (KSL) er en grunnleggende forutsetning for Norturas virksomhet.

Avvik på dyrevelferd følges opp. I tillegg til daglig offentlig tilsyn som gjennomføres av Mattilsynets veterinærer, har Nortura bedt Animalia foreta etisk regnskap annethvert år på slakteriene for gris, småfe og storfe i hele verdikjeden med levende dyr: inntransport, oppstalling, fjøs, inndriving, bedøving og avlving. Etisk regnskap bedømmes med karakterer der A, B og C er godkjent, mens D ikke er godkjent. Målet er at ingen skal ha dårligere enn B. Av de linjene som har gjennomført etisk regnskap har 10 oppnådd A, 20 B, og ingen C eller D.

Tilstedeværelse og H-verdi

Antall personskader fortsetter å vise en jevn nedgang. H-verdien (dvs antall fraværsskader pr. million arbeidede timer) for konsernet var 27 mot 28 året før. Et fortsatt fokus på risikoanalyser, en ny database for å registrere og følge opp personskader, et nettbasert sikkerhetskurs "Trygg på jobben" og tett oppfølging av fabrikkene vil trolig bidra til en fortsatt positiv utvikling. Skadene fordeler seg på 380 kutt, stikk og klemskader – de fleste med kniv. 65 fallskader, 25 kjemikalie/brannskader og 15 andre skadetyper. Nortura opplevde en tragisk dødsulykke da en medarbeider døde som følge av stikkskader i brystregionen ved Nortura Bjerka i oktober. Så langt vi kjenner til var påkrevet sikkerhetsutstyr benyttet. Arbeidsulykken etterforskes av lokalt politi og arbeidstilsyn, og deres rapporter ventes i løpet av våren 2012.

Tilstedeværelsen har gått ned, med 0,1 prosentpoeng til 91,4. Korttidsfraværet er på 3,3 prosent, dvs samme nivå som i fjoråret mens langtidsfraværet økte med 0,1 prosentpoeng til 5,3 prosent. Etter noen år med svak bedring ser vi dessverre en liten

tilbakegang som vi må arbeide aktivt med for å få snudd. Målet er en tilstedeværelse på 93 prosent.

Likestilling, diskriminering, mangfold og kompetanse

Mangfold i Nortura er variasjon i utdannelse, kultur, nasjonalitet, kjønn og alder. Mangfold representerer en kollektiv kompetanse som bringer konsernet framover ved at praksis møter teori, lang erfaring møter ny kunnskap, gammel møter ung, norsk kultur møter fremmed kultur, i gjennomføringen av konsernets oppgaver på vegne av andelseierne.

Nortura er en multikulturell arbeidsplass der ca 20 prosent av medarbeiderne er fremmedkulturelle og kommer fra rundt 70 ulike nasjoner og Nortura tilpasser arbeidsplassen for medarbeidere med ulike bakgrunn: språkopplæring, lokale kulturkvelder med ulike mattradisjoner i sentrum. Vi legger til rette for medarbeidere med ulike religiøse tradisjoner.

Konsernet har som mål å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Konsernet har en fordeling mellom kvinner og menn på 37/63 prosent. For ledende stillinger på nivå 1 og 2 er fordelingen 25 prosent kvinner og 75 prosent menn. Flere av fabrikkene har iverksatt spesifikk oppfølging av gravide medarbeidere for å tilrettelegge for den gravide og barnets helse samt å unngå tidlige sykemeldinger. Spesielt for kvinner som arbeider i produksjonen har dette gitt gode resultater.

Et godt apparat av tillitsvalgte og verneombud, er et viktig bidrag i arbeidet

med å få til et godt arbeidsmiljø i konsernet. Saken kom opp for domstolen i desember og endte med domfellelse. Nortura skal være en trygg og god arbeidsplass for alle, og tar påstander om mobbing, vold eller trakassering på arbeidsplassen alvorlig.

Kompetansetiltak skal bidra til en mer effektiv verdikjede og støtte innføringen av kontinuerlige forbedringer. Mesteparten av innsatsen er grunnleggende opplæring av ledere i drift og støtteprosesser på fabrikkene gjennom modulprogrammet "Ledelse for god drift". Kurs i medlems-/kundeservice ved medlemsentre og deltakelse i Matbransjens kompetanseprosjekt FEED i samarbeid med NHO Mat og Landbruk, NHO Mat og Drikke og NNN er andre kompetansetiltak Nortura bidrar i.

Ytre miljø

Norturas mål er at aktiviteten ved våre fabrikker i minst mulig grad skal påvirke det ytre. Målet har vært å bedre energieffektiviteten med 25 prosent innen utgangen av 2011. Siden referanseåret 2006 er energieffektiviteten bedret totalt med 13 prosent, mens isolert sett har forretningsområde Nortura produksjon (rødt kjøtt) i samme periode bedret energieffektiviteten med 19 prosent. Effekten innen rødt kjøtt må sees i sammenheng med den betydelige strukturendring som har skjedd og at eksisterende fabrikker utnyttes bedre.

Nortura Malvik har i 2011 hatt store utfordringer med luktutslipp fra ledningsnett. Betydelige ombygginger på selve renseanlegget er gjennomført og det er bygget eget anlegg for å luktnese selve ledningsnett. Etter de siste iverksatte tiltak

synes forholdene å være kraftig forbedret.

Vi samarbeider med andre aktører i næringen, myndighetene og forskningsmiljøene for å finne gode løsninger innenfor bruk av bioenergi, annen energisparende teknologi samt endring i emballasje. Alle slakteriene må ha utslippstillatelse fra Fylkesmannen, som regulerer belastningen på det kommunale avløpsnett. Konsernet har en effektiv kontroll over kjemikaliebruken. Utfyllende informasjon finnes på side 16.

Redegjørelse for årsregnskapet

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn fordi det etter styrets oppfatning ikke foreligger forhold som tilsier noe annet. Nortura SA har ved utgangen av året tilgang til tilstrekkelige kreditter, og refinansieringsbehov i 2011 er sikret gjennom langsiktige trekkrettigheter i bank.

Konsernets driftsinntekter ble 18 133 mill. kr i 2011 mot 17 319 mill. kr i 2010, en vekst på 814 mill. kr. Mesteparten av veksten, 480 mill. kr, kommer i datterselskapene Noridane Foods AS og Norilia AS som driver med respektive internasjonal handel og eksport. Veksten i morselskapet Nortura SA er på 334 mill. kr, inklusive 193 mill. kr i gevinster ved salg av anleggsmidler. Korrigert for salgsgevinster er netto vekst i morselskapets driftsinntekter på beskjedne 0,2 prosent. Bruttomargin i konsernet, justert for salgsgevinster, er ned fra 35,2 prosent i 2010 til 34,4 prosent i 2011. Fallet i bruttomargin skyldes både lave marginer på veksten internasjonalt, og at markedstrenden fra 2009/2010 fortsetter med pris-/marginpress og økt markedsandel for handelens egne varemerker innenlands. Kostnadssiden i

Mill. kr	2011	2010	Endring
EBIT	328	408	-80
Salgsgev.	-193	-35	-159
Inntektsført AFP		-177	177
Omstilling-/engangsposter	68	-16	84
Nedskrivninger	21	0	21
Justert EBIT	223	180	43
Netto finans	-76	-83	7
Justert resultat	147	98	50

konsernet har et svært beskjedent innslag av importerte varer/tjenester samtidig som Nortura er tungt eksponert for innenlandsk lønns- og prisvekst på innsatsfaktorer. Marginreduksjonen er derfor en betydelig utfordring for konsernets lønnsomhet.

Marginpresset er kompensert gjennom kostnadsreduksjoner i regi av forbedringsprogrammet LØFT, som i løpet av året er videreført i et program for kontinuerlig forbedring. Dette programmet vil etter hvert bli forbedringsmetodikken i hele virksomheten og i tillegg til kostnadsreduksjoner settes det fokus på råvareutnyttelse og verdiskapning.

Regnskapet i 2011 er påvirket av betydelige effekter fra pågående og besluttet framtidig omstilling. Antall utførte årsverk (inkl. innleie) er redusert med 292, fra 5810 i 2010 til 5518 i 2011. Eiendommene i Bergen, Sortland, Ålesund og Namsos (hermetikkfabrikken) er solgt i 2011 med netto salgsgevinster på til sammen 193 mill. kr. Slakteaktivitetene i Namsos og Oppdal er avviklet uten at disse eiendommene er solgt. Eggpakeriene i Bø og Silsand er besluttet avviklet i 2012 og kyllingslakteriet på Rakkestad er besluttet stengt når nytt kyllingslakteri på Hærland står operativt ferdig senest 1.mars 2014. Verdiene av disse fabrikkene er nedskrevet med til sammen 21 mill. kr i 2011. I tillegg er regnskapet i 2011 belastet med 68 mill. kr i engangsposter, påløpt omstilling og avsetninger til framtidig omstilling. Avsetninger til framtidig omstilling pr. 31.12.2011 er på 20,7 mill. kr. Netto engangsposter i regnskapet for 2011 er etter dette på 104 mill. kr. mot 228 mill. kr i 2010.

EBIT (driftsresultat) er 328 mill. kr i 2011 mot

408 mill. kr året før, en nedgang på 80 mill. kr. Justert EBIT er derimot 43 mill. kr bedre enn året før, 223 mill. kr mot 180 mill. kr.

Netto finansresultat er på - 76 mill. kr mot - 83 mill. kr året før. Den positive utviklingen skyldes at resultatandel i tilsluttede selskap (eierandel 20-50 prosent) er på 38 mill. kr mot 25 mill. kr året før. Netto rentebærende gjeld er redusert med 115 mill. kr i løpet av året, fra 1 907 mill. kr til 1 792 mill. kr. Investeringsnivået i 2011 har vært langt lavere enn normalt, 278 mill. kr mot 510 mill. kr året før og mot 501 mill. kr i årets ordinære avskrivninger. Dette er gjort for å sikre lånekapasitet til de to store utbyggingene som skal skje i 2012 og 2013.

Resultat før skatt er på 252 mill. kr mot 325 mill. kr året før. Justert resultat før skatt er 50 mill. kr bedre enn året før, 147 mill. kr mot 97 mill. kr.

Styrets vurdering er at årets resultat ikke gir grunnlag for etterbetaling, men foreslår å disponere 80 mill. kr til individuelle medlemskapitalkonti i forhold til eiernes omsetning med Nortura SA i 2011. I tillegg disponeres 22 mill. kr i renter på andels- og medlemskapitalkonti. Resten av årsresultatet foreslås tillagt fri egenkapital. Disponeringen øker egenkapitalen i konsernet med 163 mill. kr, inkl. 80 mill. til individuelle medlemskapitalkonti, og egenkapitalandelen i konsernet er på 39,1 prosent. Egenkapitalandelen er påvirket av en relativt stor kontantbeholdning ved årsskiftet.

Markedsrisiko

Konsernet er utsatt for normal risiko som følge av konkurransesituasjonen i

markedene vi operer i. Over lang tid har markedet vært preget av lav, men stabil vekst i kjøttforbruk. Fra 2009 er det utløst uventet store endringer i forbrukeratferd samtidig som dagligvarehandelen satser mer på egne merkevarer (EMV) i konkurranse med merkevarene. Dette ligger som en latent risiko også i framtiden.

Finansiell risiko

Konsernets virksomhet er utsatt for renterisiko, kredittrisiko og i noen grad valutarisiko, og styrer mot å ha en akseptabel risikoeksponering innenfor disse områdene. Uønskede negative effekter på konsernets resultat, egenkapital og kontantstrøm unngås gjennom operasjonell overvåkning og styring av risikoeksponering, samt ved å bruke finansielle sikringsinstrumenter innen fastsatte rammer.

Renterisiko

Rentebærende gjeld er i hovedsak knyttet til flytende rente (NIBOR) og er eksponert for endringer i kortsiktig rentenivå. Rentesikringspolicyen er å sikre ca 1/3 av rentebærende gjeld mot rentesvingninger. Ved årsskiftet var 940 mill. kr knyttet til det langsiktige rentenivået gjennom rentebytteavtaler (swaps), med løpetid fra to til ni år. I tillegg har Nortura SA ett lån på 100 mill. kr med ti års rentebinding.

Likviditetsrisiko

Nortura finansierer ca en fjerdedel av sine løpende likviditetsbehov i sertifikatmarkedet og ved andre kortsiktige innlån. For å sikre refinansiering ved låneforfall er det etablert langsiktige bilaterale lånerammer hos anerkjente banker på til sammen 1 200 mill. kr. Rammene vil kunne dekke aktuelle låneforfall samt eventuelle ekstraordinære

Årsresultat i Nortura SA	145 920 551
Overføres til fond for vurderingsforskjeller	19 005 180
Avsatt 5,56 % rente på andelsinnskudd og medlemskapitalkonti	22 000 000
Overføres til individuelle medlemskapitalkonti	80 000 000
Overføres til fri egenkapital	24 915 371

likviditetsbehov som påregnelig vil kunne oppstå i et industriselskap med Norturas virksomhet og omfang. For å finansiere lagerbeholdningene for markedsregulering har Nortura tilgang til å låne fra fondene t for kjøtt og egg. En særskilt kredittfasilitet med en ramme på 150 mill. kr for å sikre finansiering av markedsreguleringslageret dersom fondet ikke har tilstrekkelige midler er etablert.

Valutarisiko

Konsernet er eksponert mot valutasvingninger knyttet til internasjonal handel, virksomhet i Sverige, Danmark, England og Namibia, samt innkjøp med oppgjør i utenlandsk valuta. Konsernet benytter finansielle instrumenter, primært valutaterminer og –opsjoner til å redusere denne risikoen.

Kredittrisiko

Gjennom konsentrasjonen i dagligvarehandelen har Nortura etter hvert langt færre, men større debitorer i konsernets største markedssegment. Betalingsevnen vurderes som god, noe som har vært synliggjort gjennom svært små tap gjennom flere år. Risikoen er noe større

i industrimarkedet og på tilgodehavender på omsetning av livdyr til eiernes egen produksjon. I disse markedssegmentene er det mange små aktører slik at risikoen samlet sett er beskjedent.

Nortura har garantiforpliktelser i forbindelse med driftskredittordningen i landbruket hvor andel av innvilget kreditt ved utgangen av 2010 var på 364 mill. kr.

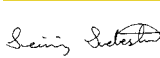
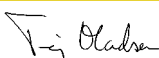
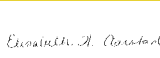
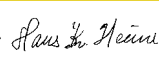
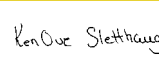
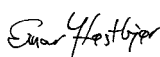
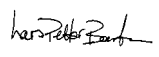
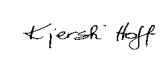
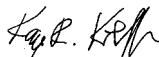
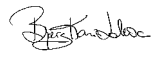
Styrets vurdering og utvikling framover 2012

2011 startet som 2010 sluttet; med et vedvarende og sterkt marginpress i hele bransjen. Hensyntatt en meget krevende start på året, er det tilfredsstillende å se at utviklingen i siste halvår har hatt en klar bedring. Marginpresset er fortsatt sterkt og selv om vi klarte å ta ut deler av kostnadsøkningen i markedet, er det først og fremst driftsforbedringer som gjør at vi for året kommer ut med et resultat på 252 mill. kr. Imidlertid har Nortura som et konsern med over 18 mrd i omsetning behov for en høyere EBITDA framover for å kunne videreutvikles som det beste verktøyet for sine eiere.

Styret er tilfreds med at vi gjennom et endelig vedtak nå har muligheten til å oppnå nødvendig konkurransekraft i hele verdikjeden for egg og fjørfe til tross for en uheldig prosess i forkant. Arbeidet med ny strategiplan har vært en viktig del av styrearbeidet i 2011. Langt på vei kan en si at strategiplanen legger opp til en konsolidering og konsentrasjon rundt kjernevirksomheten. Men den gir klare føringer på hvordan vi skal utvikle selskapet for å tilpasse oss endringene som skjer i bransjen og i hele verdikjeden.

Det er ingen tvil om at matbransjen endrer seg. Samtidig er det knapt noen andre bransjer som har en like stor offentlig interesse knyttet til seg. All oppmerksomheten mot rapporten fra matkjedeutvalget er et klart bilde på det. Det er grunnleggende nødvendig at vi forstår hva som skjer i den verdikjeden Nortura er en del av, og ikke minst evner å tilpasse oss endringene. Selv om vi nå har besluttet en strategiplan fram til 2014, må vi konsekvent og kontinuerlig arbeide med å utvikle Nortura industrielt, markedsmessig og organisatorisk.

Oslo, 14. februar 2012

 Sveinung Svebestad Styreleder	 Teig Madsen	 Elisabeth Hoff Aarstad	 Kari Redse Håskjold	 Hans Kristian Heum	 Viggo Sennesvik	 Ken Ove Sletthaug	 Runar A. Larsen Konsernsjef
 Einar Høstbjør Nestleder	 Lars Petter Bartnes	 Jofrid Torland Mjåtveit	 Kjersti Hoff	 Kay R. Kristoffersen	 Live Major	 Bjørge Karin Lekva	

Norturas mål er at aktiviteten ved våre fabrikker i minst mulig grad skal påvirke det ytre.

Vann- og avløp (m ³ /tonn) –Fjørfe	2009	2010	2011	Vann- og avløp (m ³ /tonn) –Rødt kjøtt	2009	2010	2011
Vann	4,98	4,67	4,54	Vann	4,65	4,74	4,76
Avløp	4,95	4,60	3,75	Avløp	3,85	3,89	4,09

Energibruk (kWh/tonn veid) –Fjørfe	2009	2010	2011	Energibruk (kWh/tonn veid) –Rødt kjøtt	2009	2010	2011
Fjernvarme	122	95	106	Fjernvarme	19	20	13
Olje	1	2	1	Olje	79	87	65
El. Kraft	308	252	232	El. Kraft	432	442	418
Propan / gass	46	59	48	Propan / gass	79	92	81
Totalt	477	408	387	Totalt	609	641	577

Materialforbruk og gjenvinning

Emballasjebruken i Nortura utgjør totalt 10 940 tonn. Fordeling mellom de ulike emballasjetypene var fiber 5 343 tonn, laminater 3 241 tonn, monoplast 794 tonn og skåler 1 015 tonn. Resterende er metaller. Det er strenge krav til hva slags materialer som kan brukes til å pakke matvarer, og vi har ikke mulighet til å bruke resirkulerte materialet. Unntaket er eggkartonger som utgjør ca 25 prosent av vårt emballasjebruk. Bruk av plastbrett i stedet for papp ved inntransport av egg fra produsent er under innføring og vil redusere bruken av pappemballasje.

Vi er medlem av Grønt Punkt Norge som representerer næringslivets eget system for innsamling og gjenvinning av brukt emballasje. Vi betaler emballasjevederlag for all emballasje som følger varene våre.

Energiforbruk og utslipp av CO₂ – Nortura Produksjon.

Norturas energiforbruk var i 2011 på totalt 330 GWh. Dette er en nedgang på ca 14 GWh fra 2010.

Energieffektiviteten ble målt til 558 kWh pr tonn produsert kjøtt, noe som er en nedgang 7,9 prosent det siste året. Vi hadde et mål i konsernet om 20 prosent bedre energieffektivitet innen 2011. Siden referanseåret 2006 er energieffektiviteten bedret med 13 prosent (fra

641 til 558 kWh/tonn veid). Nortura Produksjon (rødt kjøtt) har i samme periode bedret energieffektiviteten med 18,5 prosent (fra 707 til 577 kWh/tonn). Effekten innen rødt kjøtt kan sees i sammenheng med den betydelige strukturendring som har skjedd og at dermed eksisterende fabrikker utnyttes bedre. Dersom aktiviteter innen rødt kjøtt ikke hadde oppnådd bedret energieffektivitet ville dette medført et økt forbruk av energi på nærmer 64 GWh i året

Fabrikkene Malvik, Steinkjer og Førde er de som har redusert sitt spesifikke energibruk mest løpet av 2012. Men flere har oppnådd over 10 prosent bedring i energieffektivitet.

Totalt slapp Norturas fabrikker ut 20 636 tonn CO₂ i 2011, noe som er en reduksjon 8 prosent. I beregning av CO₂ er også bidrag fra Norsk Elkraft inntatt. Fordeling av energikildene som benyttes i våre fabrikker er vist i tabellen.

Miljøtiltak, vannforbruk og kjemikalier.

Alt vann som benyttes i næringsmiddelindustrien må være av drikkevannskvalitet. Vannforbruket i 2011 var på 2,81 millioner m³. Dette er på samme nivå som i 2010.

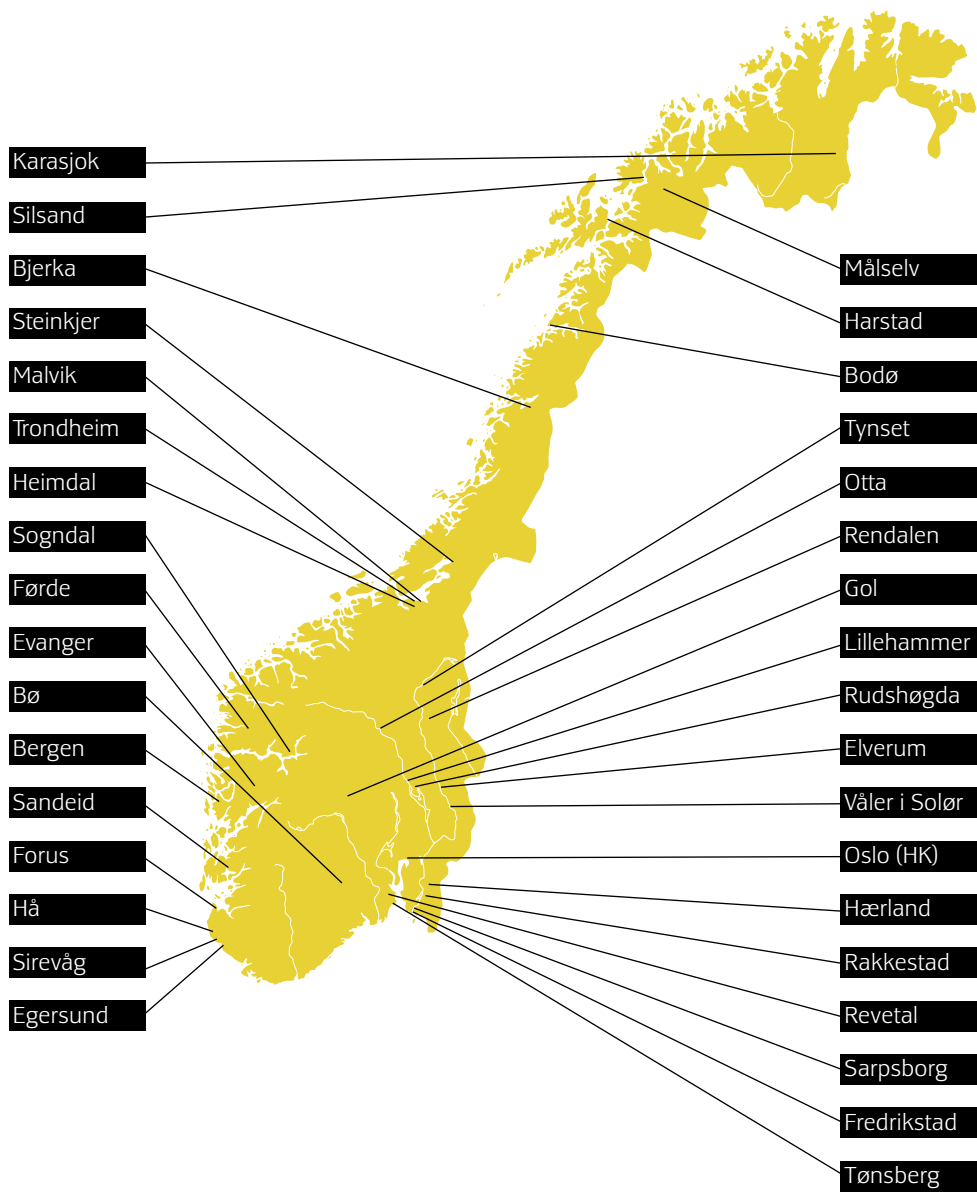
Miljømyndigheter gjennomførte våren 2011 systemrevisjoner på flere av

Norturas fabrikker. Det ble registret avvik innen målinger av utslipp, avvikshåndtering, håndtering av farlig avfall og manglende risikovurderinger og miljøstyring. Ved årsskiftet er fortsatt en del avvik ikke lukket. Slike systemrevisjoner gir oss verdifull korleksjon som gjør at vi stadig blir bedre.

Nortura Malvik har også i 2011 hatt store utfordringer med luktutslipp fra ledningsnettet. Det foretatt betydelige ombygginger på selve renseanlegget ved Malvik og det er bygd eget anlegg for luktrenging for ledningsnettet. Etter de siste tiltakene ser det betydelig bedre ut. Det er igangsatt bygging av nytt renseanlegg i Førde. Arbeider med nye rense tiltak både på Målselv og i Steinkjer er startet og vil bli fullført i 2012.

Nye tillatelser for Gol og Egersund er enten gitt eller er ute til offentlig høring. Målselv har blitt anmodet om å sende inn revidert søknad innen 31.3.2012.

Nortura arbeider systematisk med og følge opp kjemikaliene i henhold til OBS listene og substitusjonspikten. Alle kjemikalier i henhold til OBS liste A (ikke lovlig og benyttet) er faset ut og det arbeides systematisk med og redusere antall kjemikalier i henhold til OBS liste B (anbefalt redusert bruk). De kjemikaliene som i hovedsak gjenstår er Borrsyre og gasser til kjølemedium.

DATTERSELSKAPER

Norilia AS

Omsetning 404,5 mill. kr.
Antall utførte årsverk 42
Eierandel 100 %

Norilia er et heleid datterselskap til Nortura. Aktiviteten til Norilia er basert på tilleggsprodukter fra slakting og nedskjæring på alle dyreslag. Norilia har egen virksomhet på hud, skinn, naturtarm, ull, råstoff til dyrefôr og noen eksportprodukter til mat. Rundt 70% av salget er eksporthandel og de viktigste markedene er i Europa og Asia. Hovedkontoret er i Oslo.

NoriDane Food AS (DAN)

Omsetning 621,9 mill. kr.
Antall utførte årsverk 16
Eierandel 100 %

Driver internasjonal handel med kjøttvarer. Hovedkontoret er i København, med avdelingskontorer i Oslo, Polen og Ungarn.

Norsk Hundefôr AS

Omsetning 112,9 mill. kr.
Antall utførte årsverk 43
Eierandel 100 %

Driver produksjon og salg av hundefôr. Hovedkontoret er i Sirevåg.

Norsk Dyremat AS

Omsetning 23,7 mill. kr.
Antall utførte årsverk 4
Eierandel 100 %

Driver produksjon og salg av dyremat. Hovedkontoret er på Rudshøgda.

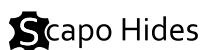
Matiq AS

Omsetning 193,1 mill. kr.
Antall utførte årsverk 97
Eierandel 100 %

Leverandør av konsernets it-tjenester. Hovedkontoret ligger i Trondheim.

Scapo Hides AS

Omsetning 25,1 mill. kr.
Antall utførte årsverk 1
Eierandel 100 %

Selskapet driver med handel med huder og skinn. Hovedkontoret er i Lund i Sverige, men innkjøp gjøres i Polen i og nordiske land utenom Norge. Varene selges i Europa og Asia

Deleide datterselskaper

Nortura Hærland Eiendom AS	91,6 %
NoriDane Food AS (NOR)	80,0 %
Norsk Protein	75,0 %
Dryfood AS	67,0 %
Karasjok Slakteeiendom AS	66,0 %
Fjordkjøkken AS	56,5 %
Matprat AS	51,0 %
Scandinavian Poultry Research AS	51,0 %
Hå Rugeri	51,0 %

KONSERNSTYRET NORTURA SA

Eiervalgte:

- Sveinung Svebestad, Kyrkjevn. 58, 4327 Sandnes, styreleder
- Einar Høstbjør, Holleby, 1708 Sarpsborg, nestleder
- Jofrid Torland Mjåtveit, Torland, 4365 Nærbø
- Elisabeth Hoff Aarstad, Aarstad, 2100 Skarnes
- Lars Petter Bartnes, Ner-Bartnes, 7730 Beitstad
- Hans Kristian Heum, Grøumveien 253, 3178 Våle
- Kari Redse Håskjold, Mork, 6100 Volda (sykepermittert 2011)
- Bente Roer, Nedre-Roer, 1580 Rygge (vara – møtt fast i 2011)
- Kjersti Hoff, Høgholen, 2340 Løten
- Teig Madsen, Oldra, 9415 Harstad

Ansattvalgte:

- Kay R. Kristoffersen, Nortrua Tønsberg
- Ken-Ove Sletthaug, Nortura Forus
- Viggo Sennesvik, Nortura Bodø
- Bjørge-Karin Lekva, Nortura Rudshøgda
- Live Major, Nortura Rakkestad

KONSERNRÅD

- Gabriel Joa, Sandnesveien 20, 4050 Sola, ordfører
- Kristian Haug, Brumundveien 21, 2380 Brumunddal, varaordfører
- Kjetil Larsgard, Larsgard, 3577 Hovet (møtt som vara for Bente Roer i 2011)
- Sverre Lang Ree, Bøverstad, 2335 Stange
- Svein Skurdal, Skurdal/Syrdal, 2647 Sør-Fron
- Ivar Kvinlaug, 4480 Kvinesdal
- Olav Røysland, Vollvn. 52, 4354 Voll
- Elisabeth K. Nesheim, Nesheim, 5578 Nedre Vats
- Paul Sindre Vedeld, 6141 Rovde
- Heming Graffer, Aunet, 7560 Vikhammer
- Inger Hovde, 7717 Fornes
- Pål Ove Wika, Svenningdal, 8680 Trofors
- Bernt Mikalsen, Vik, 9475 Borkenes

I tillegg består konsernrådet av styret og lederne i fagutvalgene. Kontrollkomiteen og leder/nestleder i valgkomiteen har møterett.

KONTROLLKOMITEEN

- Eivind Glestad, Glestad, 2380 Brumunddal
- Terje Rømmen, 7168 Lysøysundet
- Odd Gunnar Mosen, Karlstadgt. 6, 0553 Oslo

VALGKOMITEEN

- Brit Brækhus, 6793 Innvik, leder
- Saxe Frøshaug, Frøshaugvn., 54, 1860 Trøgstad, nestleder
- Bernt Mikalsen, Vik, 9475 Borkenes
- Anne Lise Kindingstad, Kindingstad, 4160 Finnøy
- Elisabeth Irgens Hokstad, Grøtting Gård, 3261 Larvik
- Terje Amundsen, Hjellegård, 2910 Aurdal
- Gunnar Fornes, Verdal, 7520 Hegra

FAGUTVALGENE

GRIS

- Nils Henry Haugen, Furustadvn. 180, 3232 Sandefjord, leder
- Geir Heggheim, Sørskor, 4120 Tau
- Ole Næss, Bilden, Aschimlinna 44, 2760 Brandbu
- Else Norheim, Kjerringvik, 8400 Sortland
- Jørgen Baumfelder, 7650 Verdal
- Linda Gjerde Myren, Myren, 6210 Valldal
- Hans Kristian Heum, Grøumveien 253, 3178 Våle, styrerep.

STORFE

- Terje Amundsen, Hjellegård, 2910 Aurdal, leder
- Kjetil Larsgard, Larsgård, 3577 Hovet
- Finn Hognestad, Gardshaugv. 44, 4053 Ræge
- Jon A. Johansen, Andersdalen, 9027 Ramfjordbotn
- Kåre Kvåle, Postboks 58, 7820 Spillum
- Audun Meland, Meland, 4596 Eiken
- Jofrid Torland Mjåtveit, Torland, 4365 Nærbø, styrerep.

SMÅFE

- Kjetil Granrud, Broen Berge, 2485 Rendalen, leder
- Jostein Eiane, Soknaveien, 4158 Bru
- Robert Søndrål, Øvre Holsvegen, 3576 Hol
- Eli Berge Ness, Øen, 6978 Viksdalen
- Reidun S. Stølen, Rute 5, 7340 Oppdal
- Eli Horsberg, 7982 Bindalseidet
- Kjersti Hoff, Høgholen, 2340 Løten, styrerep.

FJØRFEKJØTT

- Ole Johs. Egeland, Olavsrud, 1820 Spydeberg, leder

- Sigfast Myhr, Myhr, 7620 Skogn
- Erik Kvinge, Nord Kvingo, 5981 Masfjorden
- Terje Moi, Pollestadavegen 221, 4343 Orre
- Heidi Myhre, Solheim, 3080 Holmestrand
- Terje Hagen, Gjerdrum Vestgaarden, 2436 Våler
- Øystein Mysen, Grønnsundveien 63, 1880 Eidsberg
- Halvor Oustad, Hammer, 2344 Ilseng
- Einar Høstbjør, Holleby, 1708 Sarpsborg, styrerep.

EGG

- Hans Arne Breivik, Lihaugen, Breivik, 5337 Rong, leder
- Bernt Mikalsen, Vik, 9475 Borkenes
- Sigurd Asklund, 6140 Syvde
- Anne Lise Kindingstad, Kindingstad, 4160 Finnøy
- Arild Viken, Reddal, 4886 Grimstad
- Magne Helgesen, Leikanrud – Flatland, 3656 Atrå
- Hans Christian Kihl, Kihl, 1640 Råde
- Amund Trøstheim, Kvam, 2350 Nes
- Halvor Braa, Braa Øvre/Vestre, 7074 Spongdal
- Elisabeth Hoff Aarstad, Aarstad, 2100 Skarnes, styrerep.

ÅRSMØTEUTSENDINGENE APRIL 2011

- Gabriel Joa, Sandnesveien 20, 4050 Sola, ordfører
- Aud Borge, Borreveien 77, 3186 Horten, varaordfører

RU Nord

- Bernt Mikalsen, Vik, 9475 Borkenes
- Jon Arne Johansen, Andersdalen, 9027 Ramfjordbotn
- Margit Mathisen, Østerbotn, 9700 Lakselv
- Else Norheim, Åsanveien 17, 8400 Sortland
- Sissel H. Johansen, Bjørnsskinn, 8484 Risøyhamn
- Asgeir Larsen, Oksvik, 9060 Lyngseidet

RU Polarsirkelen

- Pål Ove Wika, Svenningdal, 8680 Trofors
- Svein M. Åsbakk, Fenes, 8020 Bodø
- Eli Horsberg, Årsandøy, 7982 Bindalseidet
- Are Mørk, Eidem, 8980 Vega
- Wanja Rakvaag, Nylaengveien 47, 8630 Storforshei

RU Midt-Norge Nord

- Inger Hovde, Stod, 7717 Steinkjer
- Gunnar Nyheim, 7944 Indre Nærøy
- Ragnar Valstad, Leksdal, 7600 Levanger
- Jørgen Baumfelder, 7650 Verdal
- Gunnar Fornes, Fornes, 7520 Hegra
- Frode Haugland, Stigemskog, 7711 Steinkjer
- Harald Aune, Aune,7790 Malm
- Mari-Anne Hoff, Leknesmoen, 7994 Leka
- Sigfast Myhr, Myhr, 7620 Skogn
- Inger Lise Mediaas Nyås, 7760 Snåsa

RU Midt-Norge Sør

- Heming Graffer, Aunet, 7560 Vikhammer
- Knut Tore Børø, 7247 Hestvika
- Reidun S. Stølen, Rute 5, 7340 Oppdal
- Nils Kvarving, 7560 Vikhammer
- Arnt Ove Løvås, Øysand, 7224 Melhus
- Halvor Braa, Braa øvre vestre, 7074 Spongdal
- Lars Kr. Kvernberg, 6460 Eidsvåg
- Steingrim Viken, Viken, 7340 Oppdal

RU Nord-Vest

- Paul Sindre Vedeld, Vedeld, 6141 Rovde
- Harald E. Hagen, Nordmark, 6453 Hustad
- Eli Berge Ness, Øen, 6978 Viksdalen
- Linda Gjerde Myren, Myren, 6210 Valldal
- Erik Kvinge, Nord-Kvingo, 5981 Masfjordes
- Bente Nordanger, Sande, 5977 Ånneland
- Torkild Valle, Valle, 6408 Aureosen
- Lidvin Hage, 6797 Utvik
- Leiv Reksten, 6778 Lote
- Synnøve Kjellstad, Haugen, 6218 Hellesylt
- Arnold Matre, Store Matre, 5984 Matredal

RU Vest

- Elisabeth K. Nesheim, Nesheim, 5578 Nedre Vats
- Ann-Jorunn Farstveit, Radøy, 5729 Modalen
- Even Øyri, Soldalsvn. 30, 5610 Øystese
- Harald Hetland, 5584 Bjoa
- Erling Lønning, Førland, 5570 Aksdal
- Hans Arne Breivik, Lihaugen Breivik, 5337 5337 Rong
- Torunn Blikra, 5576 Øvre Vats
- Reidar Kallestad, Keilen, 5953 Fønnes

RU Jæren/Ryfylke

- Olav Røysland, Vollvn. 52, 4354 Voll
- Siri Rasmussen Lea, Skrettingland , 4360 Varhaug
- Siri Kvam Haugland, Haugland, 4340 Bryne
- Geir Heggheim, Sørskor, 4120 Tau
- Sigurd Høyland, Kongeheia, 4365 Nærbø
- Anne Lise Kindingstad, Kindingstad, 4160 Finnøy
- Kjetil Nilsen, Bøveien 115, 4070 Randaberg
- Terje Moi, Pollestadveien 221, 4343 Orre
- Jostein Eiane, Soknaveien, 4158 Bru

- Marianne Storhaug Strøm, Jærvn. 801, 4352 Kleppe
- Karl Andreas Nilsen, Ullandhaugleite 55, 4019 Stavanger
- Kjetil S. Søyland, Søyland, 4330 Algård
- Malvin Hebnes, Myklebustvn. 43, 4056 Tananger

RU Sør

- Ivar Kvinlaug, Mygland, 4480 Kvinesdal
- Bjørn Ivar Bekkevoll, Vinningland, 4387 Bjerkreim
- Inger Liv Thoresen, Haugland, 4720 Hægeland
- Tore Ingvald Brømnes, Brømnes, 4849 Arendal
- Øyvind P. Grønning, Sørlandsvei 1402, 4376 Helleland

RU Øst

- Bente Roer, Nordre Roer, 1580 Rygge
- Kjetil Larsgard, Larsgård, 3577 Hovet
- Rune Klufterud, Bamsrud, 1850 Mysen
- Thor Henry Bakke, Søndre Kofstad, 3322 Darbu
- Beate M. Didriksen, Lillevahr, 3160 Stokke
- Ståle Solberg, Bisseberg nordre, 1746 Skjeberg
- Gunnar H. Li, Valenveien 308, 3800 Bø
- Ole Tom Bø, Burudveien 4, 1350 Lommedalen
- Hilda Vaa, Vehus, 3890 Vinje
- David Koht-Norbye, Skaltorpeien 62, 1880 Eidsberg
- Hans Martin Gran, Kjeldås, 3070 Sande
- Hans Chr. Kihl, Kihl, 1640 Råde
- Jan Vidar Bøe, Undrumsveien 56, 3157 Barkåker
- Heidi Myhre, Solheim Gård, 3080 Holmestrand
- Harald Bergan, Mellom-Eide, 3629 Nore
- Inger Haugaard, Haugård, 1890 Rakkestad
- Erlend Røhnnebæk, Gjølstad, 2219 Brandval
- Nils Henry Haugen, Furustadveien 180, 3232 Sandefjord
- Kari-Anne Svennebye Aanerud, Huseby Store, 1925 Blaker
- Thor Hesbøl, Hesbøl, 2230 Skotterud
- Håkon Blakkisrud, Blakkisrud, 2080 Eidsvoll

RU Hedmark

- Sverre A. Lang-Ree, Bøverstad, 2335 Stange
- Håkon Marius Kvæken, Berg Vestre, 2340 Løten
- Karstein Bergset, Bergset Nystu, 2485 Rendalen
- Astrid Stai, Helgøyaveien 1230, 2350 Nes på Hedmark
- Terje Hagen, Gjerdrum Vestgaarden, 2436 Våler
- Toril Møystad, Grønli Gård, 2410 Hernes
- Bjarne Bentzen, Sorken Østre, 2443 Drevsjø
- Even Erlien, Orvos, 7374 Røros
- Per Ole Røste, Røste, 2350 Nes på Hedmark
- Magne Svenkerud, 2324 Vang
- Børre Rogstadkjærnet, Rønningen, 2410 Hernes

RU Oppland

- Svein Skurdal, Skurdal Sygard, 2647 Sør-Fron
- Terje Amundsen, Hjellegård, 2910 Aurdal
- Anne Marthe Ølstad, Ølstad, 2655 Lesja
- Gøril Barth, Høystadvegen, 2630 Ringebu
- Johan Narum, Torgunrud, 2847 Kolbu
- Ole Næss, Askimlinna 44, 2760 Brandbu
- Audun Kval-Engstad, Engstad, Saksumdal, 2608 Lillehammer
- Halvor Gimle, 2850 Lena
- Kristin Bakke Lajord, Lajord, 2975 Vang i Valdres

ANSATTVALGTE

Område Nord

- Rune Heim, Myrmannsvei 12, 7088 Heimdal
- Arve Pettersen, Kjesbu, 7718 Steinkjer
- Geir Bjørklund, Takelvdal, 9321 Moen

Område Vest

- Bjarte Hundvebakke, Korsavegen 20, 6800 Førde
- Ole Vindenes, Hamre, 5281 Valestrandsfossen
- Gerd Signe Grinde Håre, Leitevegen 30, 6856 Sogndal

Område Øst

- Kenneth Johansen, Jaktveien 11, 1710 Sarpsborg
- Ann Kristin Kvaløysund, Viggosvei 6, 3122 Tønsberg
- Geir Olsen, Tunveien 8 D, 3550 Gol
- Bjørn Moastuen, Solhaug, 2634 Fåvang

Område Prior

- Tove Berit Berg, Zakarinsvei 11, 3223 Tønsberg
- Live Major, Åssvingen 8, 1890 Rakkestad
- Terje Myrvold, Gamlevegen, 2280 Gjesåsen

LO

- Inge Vaule, Gamle Postvei 43, 4313 Sandnes
- Harald Berge, Elgveien 16, 4323 Sandnes
- Ann Iren Karlsen, Øverteigen 1 A, 9404 Harstad
- Ann Kristin Øien, Solstad, 2510 Tyllidalen
- Morten Weber, Folketadveien 324, 3800 Bø
- Wenche Nordbye, Hårstadreina 3 A, 7092 Tiller
- Marianne Berland, Myrløkka 15 A, 3173 Vear

YS

- Hans Christian Sveen, Våga, 5550 Sveio
- Morten Solhaug, Nylennaveien 20, 1920 Sørumsand

KONSERNREGNSKAP

RESULTATREGNSKAP

Tall i 1000 kr

Driftsinntekter	Note	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Salgsinntekt	3	15 925 696	15 303 884	14 385 717	14 247 439
Annen driftsinntekt	3,19	2 207 647	2 014 773	2 220 379	2 024 470
Sum driftsinntekter		18 133 344	17 318 657	16 606 095	16 271 909
Driftskostnader					
Varekostnad	4	11 765 997	11 191 336	10 793 725	10 641 356
Personalkostnader	5	3 348 300	3 361 004	3 126 584	3 140 249
Inntektsføring av gammel AFP-ordning	5,7	0	-176 878	0	-167 756
Avskrivninger/hedskrivninger på varige driftsmidler	8	521 805	459 358	428 401	372 986
Avskrivninger/hedskrivninger av immaterielle eiendeler	9	-4 070	5 146	-12 329	-5 974
Annen driftskostnad	2	2 173 478	2 071 175	2 052 708	1 970 690
Sum driftskostnader		17 805 510	16 911 140	16 389 090	15 951 551
Driftsresultat		327 834	407 517	217 005	320 358
Finansinntekter og finanskostnader					
Resultat fra investering i datterselskap				27 680	22 854
Resultat fra investering i tilknyttede selskap	11	37 727	24 917	37 271	24 405
Annen finansinntekt	2	78 483	81 003	96 200	90 539
Annen finanskostnad	2	192 464	188 759	186 688	176 722
Netto finansposter		-76 253	-82 838	-25 538	-38 925
Ordinært resultat før skattekostnad		251 581	324 679	191 467	281 433
Skattekostnad	17	66 842	97 041	45 547	76 305
ÅRSRESULTAT		184 739	227 638	145 921	205 128
Minoritetens andel av årsresultatet		17 544	15 549		
Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:					
Overføres til fond for vurderingsforskjeller				19 005	9 433
Avkastning på andelskapital				22 000	7 000
Overføres til medlemskapitalkonto				80 000	70 000
Overføres til/fra fri egenkapital				24 916	118 695
Sum disponert				145 921	205 128

BALANSE EIENDELER

Tall i 1000 kr

ANLEGGSMIDLER

Immaterielle eiendeler	Note	Konsern 31.12.11	Konsern 31.12.10	Morselskap 31.12.11	Morselskap 31.12.10
Utsatt skattefordel	17	164 118	178 544	134 659	155 119
Varemerker og lignende rettigheter	9	1 046		0	
Goodwill	9	-37 105	-43 592	-43 342	-55 671
Sum immaterielle eiendeler		128 059	134 952	91 316	99 448
Varige driftsmidler					
Bygninger, tomt og annen fast eiendom	8	1 980 103	2 120 542	1 653 513	1 805 941
Maskiner og anlegg	8	644 748	778 758	488 708	597 852
Driftsløsøre, inventar o.l.	8	304 484	302 666	269 677	277 348
Sum varige driftsmidler		2 929 335	3 201 966	2 411 898	2 681 141
Finansielle anleggsmidler					
Investeringer i datterselskap	10	0	0	218 549	190 068
Lån til foretak i samme konsern	14	0	0	274 710	310 060
Investeringer i tilknyttede selskap	11	177 847	158 577	171 498	151 959
Lån til tilknyttet selskap	14	36 858	36 509	36 858	36 509
Investeringer i aksjer og andeler	12	51 169	55 634	46 643	48 547
Pensjonsmidler	7	415 347	338 572	417 030	342 340
Andre langsiktige fordringer	14	76 220	48 075	73 755	46 532
Sum finansielle anleggsmidler		757 442	637 367	1 239 043	1 126 014
Sum anleggsmidler		3 814 836	3 974 285	3 742 257	3 906 602
OMLØPSMIDLER					
Varebeholdning					
Varebeholdning	4	1 807 211	1 753 135	1 656 039	1 680 588
Sum varebeholdning		1 807 211	1 753 135	1 656 039	1 680 588
Kortsiktige fordringer					
Kundefordringer	14	1 306 988	1 179 809	1 138 538	1 073 320
Andre kortsiktige fordringer	14, 20	181 974	109 271	187 327	111 887
Sum kortsiktige fordringer		1 488 961	1 289 080	1 325 865	1 185 206
Investeringer					
Markedsbaserte aksjer	13	2 455	19 026	2 455	19 026
Sum investeringer		2 455	19 026	2 455	19 026
Kontanter og bankinnskudd					
Kontanter og bankinnskudd	16	764 107	250 760	654 489	129 384
Sum kontanter og bankinnskudd		764 107	250 760	654 489	129 384
Sum omløpsmidler		4 062 735	3 312 001	3 638 848	3 014 205
SUM EIENDELER		7 877 570	7 286 286	7 381 106	6 920 807

KONSERNREGNSKAP

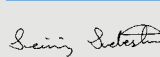
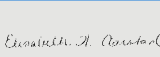
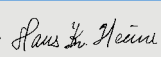
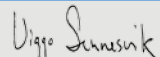
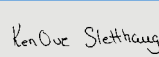
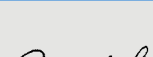
BALANSE GJELD OG EGENKAPITAL

Tall i 1000 kr

EGENKAPITAL

Innskutt egenkapital	Note	Konsern 31.12.11	Konsern 31.12.10	Morselskap 31.12.11	Morselskap 31.12.10
Obligatorisk andelskapital	18	224 316	248 741	224 316	248 741
Frivillig andelskapital	18	24	2 124	24	2 124
Sum innskutt egenkapital		224 340	250 865	224 340	250 865
Opptjent egenkapital					
Fri egenkapital	18	0	0	2 355 837	2 293 195
Konsernets fond	18	2 559 559	2 452 995	0	0
Fond for vurderingsforskjeller	18	0	0	116 878	97 873
Medlemskapitalkonto	18	214 322	137 656	214 322	137 656
Minoritetsinteresser	18	78 910	72 446	0	0
Sum opptjent egenkapital		2 852 791	2 663 097	2 687 037	2 528 724
Sum egenkapital		3 077 131	2 913 962	2 911 377	2 779 589
LANGSIKTIG GJELD					
Avsetning for forpliktelser					
Pensjonsforpliktelser	7	116 439	142 715	113 426	138 702
Avsetning for forpliktelser	8,15,16	135 137	167 553	118 191	144 160
Utsatt skatt	17	4 260	3 026	0	0
Sum avsetning for forpliktelser		255 836	313 294	231 618	282 862
Annen langsiktig gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner	14,15,16	1 616 550	878 363	1 579 750	837 000
Obligasjonslån	16	500 000	880 500	500 000	880 500
Ansvarlig lån	14	0	52	0	52
Annen langsiktig gjeld	14	37 155	31 719	31 056	28 380
Sum annen langsiktig gjeld		2 153 705	1 790 634	2 110 806	1 745 932
Sum langsiktig gjeld		2 409 541	2 103 928	2 342 424	2 028 794
Kortsiktig gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner		35 867	0	0	0
Leverandørgjeld	14	824 595	977 987	707 526	909 180
Betalbar skatt	17	54 719	50 080	28 416	30 136
Skyldig offentlige avgifter	15	229 932	216 359	211 427	197 167
Annen kortsiktig gjeld	14,16,20	1 245 785	1 023 969	1 179 935	975 940
Sum kortsiktig gjeld		2 390 898	2 268 395	2 127 305	2 112 424
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		7 877 570	7 286 286	7 381 106	6 920 807

Oslo, 14. februar 2012

 Sveinung Svebestad Styreleder	 Teig Madsen	 Elisabeth Hoff Aarstad	 Kari Redse Håskjold	 Hans Kristian Heum	 Viggo Sennesvik	 Ken Ove Sletthaug	 Runar A. Larsen Konsernsjef
 Einar Høstbør Nestleder	 Lars Petter Bartnes	 Jofrid Torland Mjåtvist	 Kjersti Hoff	 Kay R. Kristoffersen	 Live Major	 Bjørg Karin Lekva	

KONTANTSTRØM

Tall i 1000 kr

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Resultat før skattekostnad	251 581	324 679	191 467	281 433
- Periodens betalte skatter	-44 987	-30 177	-25 043	-13 466
-/+ Gevinst og tap på anleggsmidler	-190 748	-35 355	-190 497	-35 538
+ Avskrivninger og nedskrivninger	517 735	464 503	416 072	367 012
+ Inntektsføring av gammel AFP-ordning	0	-176 878	0	-167 756
+/- Endring i varelager	-54 076	163 836	24 549	175 314
+/- Endring i kundefordringer	-127 179	-74 304	-65 218	-35 781
+/- Endring i leverandørgjeld	-153 392	191 977	-201 654	162 810
+/- Resultat ved bruk av egenkapitalmetoden	-37 727	-24 917	-37 271	-24 405
+/- Poster klassifisert som investerings/finansierings aktiviteter	7 233	-460	10 633	-161 432
+/- Endring i andre tidsavgrensningsposter	43 084	-199 041	8 771	-209 370
= Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	211 523	603 863	131 810	338 821
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
+ Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	203 659	42 871	207 909	42 493
- Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-281 934	-510 080	-205 056	-450 357
+/- Endring i langsiktige fordringer	1 505	23 748	37 778	21 432
+ Innbetalinger ved andre investeringer og utbytte	34 228	75 480	33 961	83 793
- Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	-33 106	-15 545	-28 622	-14 618
= Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-75 647	-383 526	45 970	-317 256
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
+ Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	765 000	700 609	765 000	497 000
- Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-53 845	-927 372	-45 594	-611 125
+/- Netto inn-/utbetalinger av obligasjonslån	-380 500	-119 500	-380 500	-119 500
+/- Netto endring i kassekreditt	35 867	-5 871	0	0
+/- Inn / utbetalinger av egenkapital	8 419	164 369	8 419	164 369
= Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	374 941	-187 766	347 325	-69 256
= Netto endring i kontanter og bankinnskudd	510 816	32 572	525 105	-47 691
+ Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	250 760	216 967	129 384	181 792
+ Likvider ved fusjon/oppkjøp	2 530	1 221	0	-4 716
= Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	764 107	250 760	654 489	129 384

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.

KONSOLIDERING

Konsernregnskapet presenterer samlet økonomisk stilling, resultat av årets virksomhet og kontantstrømmer for morselskapet, Nortura SA, og datterselskapene. Datterselskap omfatter de selskap hvor Nortura SA direkte eller indirekte har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse anses, i utgangspunktet, å foreligge når en direkte eller indirekte eier mer enn 50 % av den stemmeberettigede kapital. Det anvendes enhetlige regnskapsprinsipper for alle selskap som inngår i konsernet.

Alle transaksjoner mellom konsernselskapene, mellomværende og urealiserte konserngvinster elimineres i konsernregnskapet.

Eierandeler i datterselskap innarbeides i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Forskjellen mellom kostpris for eierandelene og bokført verdi av netto eiendeler på oppkjøpstidspunktet analyseres og henføres til de enkelte balanseposter i henhold til virkelig verdi. Kostpris som overstiger virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler, aktiveres som goodwill og avskrives i resultatregnskapet i takt med de underliggende forhold for forventet økonomisk levetid. Ved oppkjøp anvendes nominell skattesats ved beregning av utsatt skatt på merverdi eksklusiv goodwill. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital.

Tilknyttede selskap er selskap der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, og hvor andelen er av langsiktig strategisk karakter. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har en eierandel på mellom 20 % og 50 %. Tilknyttede selskap innarbeides etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Konsernets andel av resultatet fra tilknyttede selskap er basert på resultat etter skatt i det tilknyttede selskapet med fradrag for eventuelle avskrivninger på merverdier som skyldes at kostpris på eierandelene var høyere enn den ervervede andel av bokført egenkapital. I resultatregnskapet er andel av resultatet i tilknyttet selskap vist under finansposter. I balansen vises eierandeler i tilknyttede selskap under anleggsmidler. Andel av underskudd i tilknyttede selskap resultatføres ikke hvis dette medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativ, med mindre konsernet har påtatt seg en forpliktelse eller avgitt garantier for det tilknyttede selskapet.

Ved innarbeidelse av investeringer i datterselskap og tilknyttede selskap hvor årsregnskapene er utarbeidet i utenlandsk valuta, omregnes balanseposter til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Resultatposter omregnes til norske kroner ved å benytte gjennomsnittskurs for regnskapsåret. Omregningsdifferansen som oppstår ved at selskapets inngående egenkapital og

årets resultat er omregnet til annen kurs enn utgående egenkapital, føres som korreksjon til konsernets egenkapital. Dette omfatter også kursgevinster eller – tap som oppstår på transaksjoner som anses som valutasingring av en nettoinvestering i et utenlandsk selskap.

DRIFTSINNTEKTER OG ANDRE INNTEKTER

Inntekt fra salg av varer resultatføres når levering har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

DRIFTSKOSTNADER

Kostnader resultatføres i samme periode som tilhørende inntekt.

SÆRLIGE POSTER

Særlige poster er vesentlige poster som er uvanlige og/eller uregelmessige. Slike poster spesifiseres på egen linje, og grunnlaget for presentasjon på egen linje opplyses om i en note.

HOVEDREGEL FOR KLASSIFISERING AV EIENDELER OG GJELD

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, samt andre eiendeler som knytter seg til varekretsløpet, klassifiseres som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost fratrukket av- og nedskrivninger. Langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

IMMATERIELLE EIENDELER

Goodwill (Badwill) er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttet selskap inngår i balanseført verdi på investeringer i tilknyttet selskap. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. Avskrivninger for goodwill er fem år med mindre lengre levetid er særskilt begrunnet.

ANLEGGSMIDLER VARIGE DRIFTSMIDLER

Investeringer i produksjonsanlegg og andre varige driftsmidler måles til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Anskaffelseskost for varige driftsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over den økonomiske levetiden. Renter som knytter seg til anleggsperioden for betydelige varige driftsmidler under oppføring balanseføres som en del av kostprisen.

Kostnader forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir løpende kostnadsført. Kostnader ved større utskiftninger og fornyelser som øker driftsmidlenes levetid vesentlig, aktiveres og avskrives i takt med driftsmiddelet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi og verdifallet forventes ikke å være forbigående, foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de framtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

LEIEAVTALER

Leieavtaler vurderes som finansiell eller operasjonell leie etter en konkret vurdering av den enkelte avtale. Eiendeler som leies på betingelser som i det vesentlige overfører økonomisk risiko og kontroll til selskapet (finansiell leie), balanseføres som varige driftsmidler og tilhørende leieforpliktelser medtas i balanseposten avsetning for forpliktelse til nåverdien av leiebetalingene. Driftsmiddelet avskrives planmessig, og forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad.

AKSJER OG ANDELER I TILKNYTTET SELSKAP OG DATTERSELSKAP

Investeringer i datterselskap vurderes etter kostmetoden, og tilknyttet selskap vurderes etter egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet. Investeringene vurderes til anskaffelseskost fratrukket eventuelle nedskrivninger. Nedskrivning til virkelig verdi gjennomføres dersom verdifallet ikke er forbigående. Mottatt utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene som representerer avkastning i eiertiden, inntektsføres som annen finansinntekt. Konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytteinntekter inntektsføres når utbyttet er mottatt.

ANDRE AKSJER OG ANDELER KLASSIFISERT SOM ANLEGGSMIDLER

Investeringer i anleggsaksjer og andeler hvor selskapet ikke har betydelig innflytelse, balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Mottatt utbytte fra selskapene som representerer avkastning i eiertiden, inntektsføres som annen finansinntekt.

LANGSIKTIGE FORDRINGER

Langsiktige fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger. Renteinntekter regnskapsføres når de er opptjent.

OMLØPSMIDLER VARER

Beholdninger av varer vurderes til det laveste av kostpris etter "først inn - først ut"-prinsippet og virkelig verdi. Kostpris for tilvirkede varer er direkte materialer, direkte lønn samt andel av indirekte tilvirkningskostnader, mens kost-

pris for innkjøpte varer er anskaffelseskost. Årets varekostnad består av kostpris solgte varer med tillegg av eventuell nedskrivning i samsvar med god regnskapsskikk pr. årsslutt. Virkelig verdier er estimert salgspris fratrukket estimerte utgifter til ferdigstilling, salg og distribusjon.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

OBLIGASJONER OG PLASSERINGER I PENGEMARKEDSPAPIRER

Markedsbaserte finansielle instrumenter, herunder aksjer og obligasjoner, som inngår i en handelsportefølje vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Andre kortsiktige investeringer vurderes til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen.

BANKINNSKUDD OG KONTANTER

Regnskapslinjen bankinnskudd og kontanter inkluderer både kontanter og bankinnskudd.

PENSJONSORDNINGER

Selskapet har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til avtalte fremtidige pensjonsytelser. Forpliktelsen kostnadsføres over opptjeningsperioden i henhold til planens opptjeningsformel. Allokeringmetoden tilsvarer planens opptjeningsformel med mindre det vesentligste av opptjeningen skjer mot slutten av opptjeningsperioden. Lineær opptjening legges da til grunn. Pensjonsforpliktelser beregnes på basis av forutsetninger om antall opptjeningsår, diskonteringsrente, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og nivået på folketrygdens grunnbeløp og aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang og uføretariff. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse består av brutto pensjonsforpliktelse fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidler. Netto pensjonsforpliktelse på underfinansierte ordninger balanseføres som langsiktige finansielle forpliktelser, mens netto pensjonsmidler på overfinansierte ordninger balanseføres som finansielle anleggsmidler dersom der er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. Arbeidsgiveravgift inkluderes i tallene for faktisk underfinansierte ordninger.

Endringer i forpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplanen, kostnadsføres umiddelbart dersom planendringer er ubetingede på tidspunkt for endring. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsperiode for den del av avvikene som overstiger 10 % av det høyeste av henholdsvis brutto pensjonsforpliktelse og brutto pensjonsmidler.

Netto pensjonskostnad, som er brutto pen-

sjonskostnad fratrukket estimert avkastning på pensjonsmidlene, korrigert for fordelt virkning av estimatavvik og endringer i pensjonsplaner, klassifiseres som ordinær driftskostnad og er presentert sammen med lønn og andre ytelser under personalkostnader i resultatregnskapet.

Innskuddsplaner periodiseres etter sammenstillingsprinsippet. Årets innskudd til innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres når de påløper.

Ansettelse i Nortura SA etter 1.7.2007 opptjener pensjon etter innskuddsbasert ordning.

SKATTER

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) korrigert for feil i tidligere års beregninger, endring i netto utsatt skatt, samt formuesskatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto i balansen for skatteposisjoner knyttet til selskap som inngår i skattekonsernet. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Ved beregningen benyttes nominell skattesats. Positive og negative forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Utsatt skattefordel oppstår dersom en har midlertidige forskjeller som gir opphav til skattemessige fradrag i fremtiden. Utsatt skattefordel balanseføres når det er sannsynlig at denne kan utnyttes i fremtidige år.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til valutakurs på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta, som ikke inngår i sikringsforhold, vurderes til dagskurs og eventuelle urealiserte og realiserte gevinster eller tap resultatføres under finansposter. Resultatførte valutavirkninger på gjeld som sikrer netto investeringer i utenlandske datterselskap reverseres i konsernselskapet og føres mot omregningsdifferanse under egenkapitalen.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Nortura benytter finansielle sikringsinstrumenter for å redusere effekten av svingningene i valutakurser og markedsrenter (NIBOR). Sikringsinstrumentene balanseføres ikke. Endring i beregnet markedsverdi for sikringshandler myntet på regnskapsperioder senere enn balansedato resultatføres først i den aktuelle regnskapsperiode.

BRUK AV ESTIMATER OG INFORMASJON OM BETYDELIGE ESTIMATER

De beskrevne regnskapsprinsippene innebærer at ledelsen i Nortura SA har anvendt estimater og forutsetninger som påvirker poster i resultat og balanse. Estimaten baseres på erfaring og en vurdering av underliggende

faktorer. Framtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres. Endringer i regnskapsmessige estimater resultatføres i den periode estimatene endres, med mindre utsatt resultatføring følger av god regnskaps-skikk. Vurderinger, estimater og forutsetninger som har vesentlig effekt for regnskapet oppsummeres nedenfor.

AVSKRIVNINGER

Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er basert på antatt levetid for disse. Endrede markedsforhold og framtidige investeringsbeslutninger vil påvirke eksisterende produksjonskapasitet og forventet brukstid. Dette kan gi grunnlag for endrede avskrivningsprofiler og vil påvirke framtidige resultater.

NEDSKRIVNINGER

Nortura SA har betydelige investeringer i varige driftsmidler, immaterielle eiendeler inkludert goodwill, tilknyttede selskaper og datterselskap. Disse anleggsmidlene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulig verdifall. Slike indikatorer kan være endringer i markedspriser, avtalestrukturer, negative hendelser eller andre driftsforhold. Ved beregning av gjenvinnbart beløp må det gjøres en rekke estimater vedrørende framtidige kontantstrømmer der prisbaner, salgsvolum og levetid er blant de viktigste faktorene.

PENSJONER

Beregning av virkelig verdi av pensjonsforpliktelser er basert på flere økonomiske og demografiske forutsetninger. Enhver endring i de anvendte forutsetninger påvirker den beregnede forpliktelsen. Det henvises til note for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

UTSATT SKATTEFORDEL

Utsatt skattefordel balanseføres bare i den grad det er sannsynlig at det vil være framtidig skattepliktig overskudd som er stort nok til å nyttiggjøre seg skattefordelen enten ved at enheten har vist overskudd nylig eller ved at det er identifisert eiendeler med merverdier.

AVSETNINGER

For enkelte resultatposter i regnskapet avsettes det for forventende framtidige kostnader basert på estimater og informasjon som er tilgjengelig på tidspunkt for regnskapsavleggelse. Disse avsetningene kan avvike fra faktisk framtidig kostnad. Avsetninger knytter seg eksempelvis til omstillingskostnader, tap på kundefordringer, ukurans på varer og betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, herunder omtvistede forhold og rettsaker.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden.

NOTE 2 - SAMMENSLÅTTE POSTER

Annen finansinntekt	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Renteinntekter fra foretak i samme konsern			15 958	12 086
Annen renteinntekt	48 723	49 760	45 172	48 314
Annen finansinntekt	16 245	8 783	28 140	16 290
Valutagevinst	11 741	16 942	5 154	8 330
Verdiendring av markedsbaserte investeringer	1 775	5 519	1 775	5 519
Sum finansinntekt	78 483	81 003	96 200	90 539

Annen finanskostnad	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Rentekostnader til foretak i samme konsern				36
Annen rentekostnad	164 528	170 019	160 016	163 775
Annen finanskostnad	12 217	6 928	11 995	6 732
Valutatap	8 486	11 812	4 044	6 180
Nedskrivning av finansielle omløpsmidler og anleggsmidler	7 233		10 633	
Sum finanskostnad	192 464	188 759	186 688	176 722

Andre driftskostnader	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Reperasjon og vedlikehold	299 607	282 056	257 420	239 539
Energikostnader	257 172	263 546	207 256	222 036
Transportkostnader	320 166	323 639	277 651	285 071
Andre driftskostnader	1 296 533	1 201 934	1 106 082	1 066 673
Andre driftskostnader fra foretak i samme konsern			204 299	157 371
Sum andre driftskostnader	2 173 478	2 071 175	2 052 708	1 970 690

NOTE 3 - SPESIFISERING AV INNTEKTER

Salgsinntekter	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Dagligvare, storhusholdning og KBS	9 977 943	9 917 143	9 977 943	9 917 143
Industrisalg	3 142 351	2 847 239	2 887 147	2 824 885
Eksport	437 232	360 583	38 731	31 498
Internasjonal handel	617 546	376 196		
Markedsregulering	32 944	21 301	32 944	21 301
Øvrige områder	1 717 680	1 781 423	1 090 843	1 149 689
Salg til datterselskaper			358 109	302 922
Sum salgsinntekter	15 925 696	15 303 884	14 385 717	14 247 439

Forklaring:

Dagligvare, storhusholdning og KBS: Salg til dagligvare kjeder, hotell, bensinstasjoner, kiosker o.l

Industrisalg: Salg til andre kjøtt bedrifter i Norge

Eksport: Salg fra Norge

Internasjonal handel: Salg mellom andre land enn Norge

Markedsregulering: Salg av reguleringsvare

Øvrige områder: Omsetning til andre omsetningsledd , salg til medlemmer, ansatte og omsetningsavgiften jf note 20 o.l

Annen driftsinntekt	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Gevinst ved salg av anleggsmidler	190 748	35 355	190 497	35 538
Tilskudd jf note 19	13 813	16 713	8 813	11 143
Inntekter fra omsetningsavgiften jf note 20	208 039	206 001	208 039	206 001
Andre inntekter	1 795 047	1 756 704	1 799 309	1 757 690
Salg til datterselskaper			13 721	14 098
Sum annen driftsinntekt	2 207 647	2 014 773	2 220 379	2 024 470

Andre inntekter omfatter blant annet slakteinntekter i Nortura SA

NOTE 4 - SPESIFISERING AV VAREBEHOLDNING

	Konsern 31.12.2011	Konsern 31.12.2010	Morselskap 31.12.2011	Morselskap 31.12.2010
Råvarer	991 593	659 621	862 597	612 528
Varer under tilvirkning og ferdigvarer	444 450	699 108	430 575	682 017
Lastbærere	319 685	316 977	311 384	308 615
Markedsreguleringslager	51 484	77 429	51 484	77 429
Sum varebeholdning	1 807 211	1 753 135	1 656 039	1 680 588

Lastbærere omfatter bisonpaller, plastpaller, krok, plastbakker mv.

Fra 2010 til 2011 har Nortura SA endret definisjonen mellom råvare og ferdigvare. Tallene er dermed ikke direkte sammenlignbare.

NOTE 5 - PERSONALKOSTNADER

	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Lønninger	2 494 596	2 501 443	2 319 425	2 329 183
Arbeidsgiveravgift	341 559	342 496	317 381	318 716
Pensjonskostnader inkl. arbeidsgiveravgift jfr. note 7	200 163	215 770	189 075	199 536
Innleid arbeidshjelp	190 820	183 619	185 784	179 554
Andre ytelser	121 162	117 676	114 918	113 260
Sum personalkostnader	3 348 300	3 361 004	3 126 584	3 140 249

Inntektsføring av gammel AFP-ordning (se note 7)		-176 878		-167 756
---	--	-----------------	--	-----------------

Antall utførte årsverk, inkl innleid	5 518	5 810	5 158	5 452
--------------------------------------	-------	-------	-------	-------

Honorar og lønn til styret, råd, utvalg og konsernsjef	2011	2010
Honorarer og fraværsgodtgjørelse til styret, råd og utvalg	4 305	4 250
Lønn til konsernsjef	2 699	3 249
Pensjonskostnad til konsernsjef	2 754	1 877
Andre godtgjørelser til konsernsjef	140	300
Sum honorarer og lønn til styret og konsernsjef	9 898	9 676

Avsetning for pensjons- og andre forpliktelser akkumulert pr 31.12:	2011	2010
Tidligere konsernsjef	3 286	6 484
Konsernsjef	7 479	4 973

AVTALEFORHOLD VEDRØRENDE KONSERNSJEFEN

Konsernsjefen har en gjensidig oppsigelsestid på 6 mnd. Fra dato for fratredelse som konsernsjef og frem til 67 år utbetales 65% av lønn opptil 20G som en årlig førtidspensjon over drift. Ved førtidspensjonering opphører konsernsjefens ytterligere opptjening i Nortura Konsernpensjonskasse. Ved 67 år utbetales 7 ganger den årlige førtidspensjon fratrasket den pensjon som i.h.t foregående allerede er utbetalt. Ved eventuell død før 67 år utbetales 2 ganger årlig pensjon som en engangsutbetaling. I tilfelle sykdom dekker Nortura SA i inntil 12 mnd differanse mellom offentlige ytelser konsernsjefen har krav på og avtalt årslønn på angjeldende tidspunkt.

AVTALEFORHOLD VEDRØRENDE DEN ØVRIGE KONSERNLEDELSEN

Konsernledelsen består foruten konsernsjef Runar Larsen av følgende personer: Arne Kr. Kolberg, Egil Olsvik, Frode Vik, Kai Linnes, Kristin Olstad Schea, Tor Aamot og Torleif Bjella. Dersom konsernet velger å bringe arbeidsforholdet til opphør, beholder konserndirektørene sin lønn og sosiale ytelser i 12 måneder.

FORTSETTELSE NOTE 5 - PERSONALKOSTNADER

Beløp i kr	Lønn	Fordel fri bil	Annet	Innbet. Pensjonspremie	Pensjonsforpliktelse	Bilordning
Arne Kr. Kolberg	1 781 329	143 537	9 089	169 076	2 725 000	Fri bil
Egil Olsvik	1 484 074	142 399	10 507	300 510	8 304 000	Fri bil
Frode Vik	1 135 398		94 970	406 045	306 632	Fast bilgodtgjørelse
Kai Linnes	1 584 713	144 579	8 992	344 379	9 462 000	Fri bil
Kristin Olstad Schea	1 599 533		136 138	71 784	789 000	Fast bilgodtgjørelse
Tor Aamot	1 581 057	148 458	8 337	69 876	1 902 844	Fri bil
Torleif Bjella	1 352 475		128 159	299 223	232 686	Fast bilgodtgjørelse
Sum	10 518 579	578 973	396 192	1 660 893	23 722 162	

Frode Vik ansatt i konsernledelsen fra 27.04.2011. Torleif Bjella ansatt i konsernledelsen 19.08.2011.

	Førtidspensjon før 67 år	Pensjon opp til 12G	Pensjon opp til 20G
Runar Larsen	6 mnd. Oppsigelstid	Foretakspensjon	Se omtale av avtaleforhold på forrige side
Arne Kr. Kolberg		Foretakspensjon	Topplederpensjon 1
Egil Olsvik	62 år	Foretakspensjon	Topplederpensjon 1
Frode Vik		Foretakspensjon	Topplederpensjon 1
Kai Linnes	62 år	Foretakspensjon	Topplederpensjon 1
Kristin Olstad Schea		Foretakspensjon	Topplederpensjon 2
Tor Aamot	65 år	Foretakspensjon	Topplederpensjon 2
Torleif Bjella		Foretakspensjon	Topplederpensjon 1

Førtidspensjon: 65% av lønn opp til 20G

Foretakspensjon: Ytelsesordning 65% av lønn opp til 12G fra 67 år eller innskuddsordning for ansatte etter 01.07.2007

Topplederpensjon 1: 65% av lønn mellom 12G og 20G fra 67 år til 77 år

Topplederpensjon 2: 65% av lønn mellom 12G og 20G

Styret i Nortura SA	Styrehonorar fra Nortura SA	Andre godtgjørelser	Sum godtgjørelser
Styreleder	Sveinung Svebestad	347 498	349 099
Nestleder	Einar Høsbjør	156 248	194 749
Styremedlem (vara)	Bente Roer	89 998	144 099
Styremedlem (ansatt rep)	Björg Karin Lekva	154 997	154 997
Styremedlem	Elisabeth Hoff Aarstad	114 998	150 599
Styremedlem	Hans Kr Heum	114 998	180 799
Styremedlem	Jofrid Torland Mjåtveit	114 998	156 999
Styremedlem	Kari Rede Håskjold	114 998	85 999
Styremedlem (ansatt rep)	Kay R. Kristoffersen	154 997	154 997
Styremedlem (ansatt rep)	Ken Ove Sletthaug	154 997	154 997
Styremedlem	Kjersti Hoff	114 998	145 899
Styremedlem	Lars Petter Bartnes	114 998	147 299
Styremedlem (ansatt rep)	Live Major	106 664	106 664
Styremedlem	Teig Madsen	114 998	160 449
Styremedlem (ansatt rep)	Viggo Sennevik	121 664	121 664
Styremedlem (ansatt rep vara)	Jorunn Signe Egeland	30 000	30 000
Sum honorarer	2 122 049	1 715 990	3 838 039

Årsmøte	Styrehonorar fra Nortura SA	Andre godtgjørelser	Sum godtgjørelser
Ordfører	Gabriel Joa	56 250	67 750
Varaordfører	Kristian Haug	6 250	3 600
Sum honorarer	62 500	71 350	133 850

Fraträtt ved årsmøte 2011		Styrehonorar fra Nortura SA	Andre godtgjørelser	Sum godtgjørelser
Styremedlem (ansatt rep)	Irene Åstvedt	48 333		48 333
Styremedlem (ansatt rep)	Robert Rødsdalen	48 333		48 333
Varaorfører	Aud Borge	5 000	9 216	14 216
Sum honorarer		101 666	9 216	110 882

Kontrollkomite i Nortura SA		Styrehonorar fra Nortura SA	Andre godtgjørelser	Sum godtgjørelser
Leder i kontrollkomite	Eivind Glestad	73 000		73 000
Nestleder i kontrollkomiteen	Terje Rømmen	87 100		87 100
Medlem	Odd Gunnar Mosen	62 100		62 100
Sum honorarer		222 200	-	222 200

Alle medlemstillitsvalgte har fraværsgodtgjørelse. Kretsledere honoreres med fraværsgodtgjørelse for de oppdrag de gjør for organisasjonen.

Fraværsgodtgjørelse Kr. 1 900,- for fravær over 4 timer

Kr. 950,- for fravær under 4 timer

For ansatt representanter er det kun styrehonorar som opplyses.

NOTE 6 - HONORAR TIL REVISJON

	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Lovpålagt revisjon	2 156	2 649	1 484	2 010
Andre attestasjonstjenester	209	274	206	243
Skatterådgivning	43	104	33	93
Andre tjenester	191	261	157	210
Sum	2 599	3 287	1 879	2 555

Alle beløp er eksklusiv merverdiavgift

NOTE 7 - PENSJONER

Nortura er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i denne loven. Konsernet har en ytelsesbasert ordning som ble lukket i 2007 og innskuddsbasert ordning for øvrige ansatte. Den ytelsesbaserte ordningen behandles regnskapsmessig som en ytelsesplan. Nortura har fra og med 2010 gått over til NRS 6. Endringen knyttet til overgangen fra NRS 6A til NRS 6 er behandlet som en estimatendring. All forpliktelse tilhørende de aktive medlemmene i AFP ordningen er tatt ut i 2010. Forpliktelsen som ligger igjen pr. 1.1.2011 tilhører AFP-pensjonistene og den generelle underdekningen på LO/NHO Fellesordningen. Kostnaden i 2010 blir derfor en inntektsføring. Dette fremgår av egen linje i regnskapet som "Inntektsføring av gammel AFP-ordning".

MORSELSKAP

Omfatter ordningene pr. 31.12 følgende ansatte:	Ansatte 2011	Pensjonister 2011	Ansatte 2010	Pensjonister 2010
Medlem i pensjonskassen, ytelsesordning	3684	2298	4039	2225
Innskuddsbasert pensjon	2840	0	2837	0
Individuelle ordninger	13	0	35	0
AFP	6524	214	6876	270

KONSERN

Omfatter ordningene pr. 31.12 følgende ansatte:	Ansatte 2011	Pensjonister 2011	Ansatte 2010	Pensjonister 2010
Medlem i pensjonskassen, ytelsesordning	3845	2317	4213	2239
Innskuddsbasert pensjon	3061	0	3038	0
Individuelle ordninger	13	0	35	1
AFP	6881	226	7251	277

FORTSETTELSE NOTE 7 - PENSJONER

	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	95 759	115 479	90 421	107 920
Rentekostnad	95 314	105 835	92 114	101 917
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-101 404	-114 034	-98 559	-111 013
Administrasjonskostnader	0	0	0	0
Avskrivning av aktuarmessige gevinster/tap	35 957	36 347	35 675	34 538
Arbeidsgiveravgift	12 643	13 978	11 841	12 786
Årets pensjonskostnad (ytelsesordning)	138 270	157 605	131 491	146 148
Kostnadsført premie innskuddsordninger	36 388	24 632	33 404	21 511
Andre pensjonskostnader, herunder AFP premie	25 504	33 534	24 179	31 878
Total pensjonskostnad	200 163	215 770	189 075	199 536
Inntektsføring knyttet til gammel AFP-ordning	0	-176 878	0	-167 756

PENSJONSFORPLIKTELSER OG PENSJONSMIDLER

Endring brutto pensjonsforpliktelse	Morselskap					
	2011			2010		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsforpliktelse 1.1.	2 283 221	121 560	2 404 781	2 231 011	307 402	2 538 413
Tilgang og avgang		1 568	1 568	25 170	1 646	26 816
Kostnad ved inneværende periodes pensjonsopptjening	89 707	6 968	96 674	97 287	10 315	107 602
Rentekostnad	89 773	2 341	92 114	97 774	4 282	102 056
Opphør av gammel AFP-ordning	0	0	0	0	-148 128	-148 128
Aktuariell gevinster og tap	-19 011	2 378	-16 632	-99 948	-6 931	-106 879
Utbetaling pensjon/fripoliser	-77 786	-32 733	-110 519	-68 073	-47 026	-115 099
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	2 365 904	102 082	2 467 986	2 283 221	121 560	2 404 780
Endringer brutto pensjonsmidler						
Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	2 095 625		2 095 625	1 926 063		1 926 063
Oppkjøp og salg			0	20 581		20 581
Faktisk avkastning på pensjonsmidler	-1 772		-1 772	77 536		77 536
Premieinnbetalinger	171 700		171 700	139 518		139 518
Utbetaling av pensjoner/fripoliser	-77 786		-77 786	-68 073		-68 073
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	2 187 766	0	2 187 766	2 095 625	0	2 095 625
Netto pensjonsforpliktelse	178 138	102 082	280 219	187 596	121 560	309 155
Arbeidsgiveravgift av forpliktelsen	25 117	7 610	32 728	26 451	16 450	42 901
Ikke resultatført estimatavvik	-620 285	3 734	-616 551	-549 943	692	-549 251
Ikke resultatført planendringer			0	-6 443	0	-6 443
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12	-417 030	113 426	-303 604	-342 340	138 702	-203 638

PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSMIDLER

Endring brutto pensjonsforpliktelse	Konsern					
	2011		Sum	2010		Sum
	Sikret	Usikret		Sikret	Usikret	
Pensjonsforpliktelse 1.1.	2 360 723	124 755	2 485 478	2 340 967	320 909	2 661 876
Tilgang og avgang		1 569	1 569			
Kostnad ved inneværende periodes pensjonsopptjening	95 045	6 968	102 012	104 632	10 529	115 161
Rentekostnad	92 862	2 452	95 314	101 494	4 479	105 974
Opphør av gammel AFP-ordning			0	0	-156 425	-156 425
Aktuariell gevinster og tap	-17 289	2 638	-14 651	-117 815	-7 343	-125 158
Utbetaling pensjon/fripoliser	-78 337	-33 566	-111 903	-68 556	-47 395	-115 950
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	2 453 003	104 816	2 557 819	2 360 723	124 755	2 485 478

Endringer brutto pensjonsmidler						
Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	2 159 945		2 159 945	2 001 756		2 001 756
Faktisk avkastning på pensjonsmidler	-2 643		-2 643	80 623		80 623
Premieinnbetalinger	179 086		179 086	146 121		146 121
Utbetaling av pensjoner/fripoliser	-78 337		-78 337	-68 556		-68 556
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	2 258 050	0	2 258 050	2 159 945	0	2 159 945

Netto pensjonsforpliktelse	194 954	104 816	299 770	200 778	124 755	325 534
Arbeidsgiveravgift av forpliktelsen	27 488	7 996	35 484	28 310	16 901	45 211
Ikke resultatført estimatavvik	-637 789	3 628	-634 161	-561 312	1 059	-560 254
Ikke resultatført planendringer			0	-6 348	0	-6 348
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12	-415 347	116 439	-298 907	-338 572	142 715	-195 857

Endringer i forpliktelsen	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 1.1	-195 857	39 704	-203 638	26 002
Resultatført pensjonskostnad	138 270	157 605	131 491	146 148
Inntektsføring knyttet til gammel AFP-ordning		-176 878		-167 756
Premiebetalinger (ekskl. adm kostnader)	-228 374	-181 837	-218 687	-173 883
Oppkjøp og salg	-12 946	-34 451	-12 770	-34 149
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12.	-298 907	-195 857	-303 604	-203 638
Balanseførte pensjonsmidler	415 347	338 572	417 030	342 340
Balanseført pensjonsforpliktelse	116 439	142 715	113 426	138 702

Ved beregning av pensjonskostnad og pensjonsforpliktelse er følgende forutsetninger lagt til grunn i konsernet og morselskap

	2011	2010
Diskonteringsrente	3,90 %	4,00 %
Avkastning på pensjonsmidler i %	4,80 %	4,60 %
Lønnsvekst i %	3,75 %	3,75 %
Pensjonsregulering i %	0,70 %	0,50 %
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,75 %	3,75 %
Uttakstilbøyelighet AFP	Ikke aktuelt	40%-50 fra 62 år

Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier pr 31. desember 2011 og 2010 var

	2011	2010
Aksjer verdijustert	16,0 %	15,6 %
Omløpsobligasjoner	57,7 %	59,1 %
Pengemarked	9,2 %	6,4 %
Anleggsobligasjoner	3,9 %	3,3 %
Eiendom	9,7 %	6,8 %
Annet	3,5 %	8,8 %

NOTE 8 – VARIGE DRIFTSMIDLER

Morselskap	Bygninger og Tomt	Maskiner	Driftsløsøre	Sum 2011	Sum 2010
Anskaffelseskost 01.01.	3 870 920	3 192 300	1 147 991	8 211 211	7 356 806
Tilgang ved fusjon anskaffelseskost 01.01				0	545 597
+ Tilgang i året	34 172	148 278	22 605	205 056	450 357
- Avgang i året	-176 845	-86 957	-51 816	-315 619	-141 549
Anskaffelseskost 31.12	3 728 247	3 253 621	1 118 780	8 100 648	8 211 211
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	-2 074 734	-2 764 913	-849 104	-5 688 750	-5 530 070
Bokført verdi 31.12	1 653 513	488 708	269 677	2 411 898	2 681 141
Årets avskrivning	135 546	258 373	13 450	407 369	372 986
Årets nedskrivning	9 089	871	11 073	21 032	0
Økonomisk levetid (tomt avskrives ikke)	10-40 år	5-10 år	3-10 år		
Avskrivningsplan	lineær	lineær	lineær		
Regnskapsmessig gevinst/tap (-) solgte driftsmidler	189 784	0	713	190 497	35 538
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler		1 708	27 171	28 878	26 896
Bokført verdi 31.12 av balanseførte leieavtaler	100 010	3 952	0	103 962	127 644
herav årets avskrivning	7 498	10 746	0	18 245	26 466
Nåverdi av leiebetalingen	112 753	5 438	0	118 191	144 160

NEDSKRIVNING

På de fabrikkene som er besluttet stengt, men som fortsatt er i drift, forsvrer bruksverdien den løpende avskrivningen på fabrikk/utstyr. Størrelsen på nedskrivning er derfor beregnet ut fra estimert markedsverdi på tidspunktet for forventet opphør av drift. De fabrikker som er stengt er nedskrevet til antatt salgsverdi.

BALANSFØRT LEIEAVTALE

Nortura SA har en leieavtale med Nortura Hærland Eiendom KS om leie av et lagerbygg. Bygget ble ferdigstilt andre kvartal 2005. Eiendommen leies på en kontrakt på 20 år med opsjon på forlengelse. Nortura SA har kjøpsopsjon på eiendommen etter 8, 10 eller 15 år til henholdsvis 90%, 80%, 70% av eiendommens skattemessig verdi.

Konsern	Bygninger og Tomt	Maskiner	Driftsløsøre	Sum 2011	Sum 2010
Anskaffelseskost 01.01.	4 296 184	3 611 842	1 285 941	9 193 967	8 825 388
Tilgang ved nye datterselskap	18 464	492	7 760	26 716	0
+ Tilgang i året	65 178	171 658	41 634	278 471	510 080
- Avgang i året	-179 584	-86 957	-53 759	-320 300	-141 501
Anskaffelseskost 31.12	4 200 243	3 697 035	1 281 576	9 178 854	9 193 967
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	-2 220 139	-3 052 287	-977 093	-6 249 519	-5 992 001
Bokført verdi 31.12	1 980 103	644 748	304 484	2 929 335	3 201 966
Årets avskrivning	168 078	307 273	25 422	500 773	459 058
Årets nedskrivning	9 089	871	11 073	21 032	299
Økonomisk levetid (tomt avskrives ikke)	10-40 år	5-10 år	3-10 år		
Avskrivningsplan	lineær	lineær	lineær		
Regnskapsmessig gevinst/tap (-) solgte driftsmidler	189 784	0	964	190 748	35 355
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	0	1 708	35 190	36 897	36 036
Bokført verdi 31.12 av balanseførte leieavtaler	100 010	20 989	0	121 000	150 877
herav årets avskrivning	7 498	16 942	0	24 440	32 661
Nåverdi av leiebetalingen	112 753	22 384	0	135 137	167 553

	Konsern 31.12.2011	Konsern 31.12.2010	Morselskap 31.12.2011	Morselskap 31.12.2010
Nåverdi av forpliktelser knyttet til balanseført leasing.				
1 år	23 252	32 416	16 582	25 969
2 til 5 år	111 885	135 137	101 609	118 191
over 5 år	0	0	0	0
Sum	135 137	167 553	118 191	144 160

Driftsmidler som leies på betingelser som i det vesentlige overfører økonomiske rettigheter og forpliktelser til selskap i konsernet aktiveres til nåverdi av leien (finansiell leie). Forpliktelsen inngår i rentebærende langsiktig gjeld. Driftsmidlene avskrives og forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad. For øvrige leieavtaler er leiebetalingen en driftskostnad som fordeles over leieperioden.

NOTE 9 – IMMATERIELLE EIENDELER

Morselskap	Goodwill (Badwill)	2011	2010
Anskaffelseskost 01.01.	-61 646	-61 646	0
Tilgang ved fusjon anskaffelseskost 01.01		0	1 904
+ Tilgang i året		0	-63 550
- Avgang i året		0	0
Anskaffelseskost 31.12	-61 646	-61 646	-61 646
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	18 304	18 304	5 974
Bokført verdi 31.12	-43 342	-43 342	-55 671
Årets avskrivning	-12 329	-12 329	-5 974
Årets nedskrivning	0	0	0
Økonomisk levetid	5 år		
Avskrivningsplan	lineær		

Goodwill (Badwill) knytter seg til :	2011	2010
Nortura Eggprodukter AS	1 143	1524
Refusjonsbeløp mottatt fra avtaler om leieslakting	-44 485	-57 195
Sum goodwill (Badwill)	-43 342	-55 671

Konsern	Varemerker og lignende	Goodwill (Badwill)	Sum 2011	Sum 2010
Anskaffelseskost 01.01.	0	39 696	39 696	107 560
+ Tilgang i året	1 163	2 300	3 463	-63 550
- Avgang i året	0	0	0	-4 314
Anskaffelseskost 31.12	1 163	41 996	43 159	39 696
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	-116	-79 103	-79 219	-83 289
Bokført verdi 31.12	1 046	-37 105	-36 059	-43 592
Årets avskrivning	116	-5 461	-5 345	5 146
Årets nedskrivning	0	1 275	1 275	0
Økonomisk levetid	5 år	5 år		
Avskrivningsplan	lineær	lineær		

Goodwill (Badwill) knytter seg til :	2011	2010
Norgården AS	0	736
Hå Rugeri AS	4 786	9 571
Nortura Eggprodukter AS	1 143	1 524
Noridane Foods AS	886	1 772
Wahl Prosess System AS	565	0
Refusjonsbeløp mottatt fra avtaler om leieslakting	-44 485	-57 195
Sum goodwill	-37 105	-43 592

NOTE 10 – MORSELSKAPET HADDE PR. 31.12 FØLGENDE INVESTERINGER I DATTERSELSKAP

	Forretnings- kontor	Eier/ stemme- andel	Egenkapital i selskapet pr 31.12.2011	Andel av egenkapitalen i selskapet 31.12.2011	Bokført verdi 31.12.2011	Resultat før skatt 2011	Resultat før skatt 2010
Fjordkjøkken AS	Varhaug	56,5 %	63 648	35 961	14 700	19 017	15 377
Hærland Sentralpakkeri AS (stiftet 2011)	Hærland	100,0 %	5 004	5 004	5 000	5	
Hå Rugeri AS	Hå	51,0 %	11 139	5 681	28 050	10 805	10 118
Karasjok Slakteeiendom AS	Karasjok	66,0 %	1 170	772	660	77	53
Lørenveien Kontorbygg AS	Oslo	100,0 %	17 658	17 658	17 560	1 469	558
Matiq AS	Trondheim	100,0 %	14 061	14 061	8 000	13 553	16 248
Matprat AS	Oslo	100,0 %	103	103	107	2	0
Midt-Norge Nødslakteri AS (slettet 2011)	Trondheim	66,0 %			0	-49	5
Noridane Foods AS	Oslo	72,5 %	13 956	10 118	3 625	10 469	-7
Noridane Holding AS (stiftet 2011)	Oslo	72,5 %	110	80	87	0	
Norilia AS	Oslo	100,0 %	15 125	15 125	20 000	16 626	12 500
Norsk Dyremat AS	Hamar	100,0 %	1 191	1 191	750	2 751	3 197
Norsk Hundefor AS	Sirevåg	100,0 %	32 049	32 049	41 030	-5 290	-9 287
Norsk Protein AS	Hamar	75,0 %	151 261	113 446	48 904	25 775	29 343
Nortura Foods AS	Oslo	100,0 %	91	91	100	-4	-9
Nortura Hærland Eiendom AS	Eidsberg	92,0 %	6 438	5 923	5 572	1 372	1 308
Scandinavian Poultry Research AS	Våler	51,0 %	1 919	979	510	142	109
Skjeberg Lagereiendom AS (kjøpt 2011)	Oslo	100,0 %	4 926	4 926	23 893	2 486	
Sum			339 851	263 169	218 549	99 205	79 513

Selskap eiet via datterselskap							
Noridane Foods A/S	København, DK	100,0 %	18 972	18 972	12 355	8 165	9 035
Dryfood AS (datter 2011)	Frei	67,0 %	3 077	2 062	4 000	140	
Noridane Fusjon AS (stiftet 2011)	Oslo	100,0 %	100	100	110	0	
Scapo Hides AB (stiftet 2011)	Lund, SE	100,0 %	4 946	4 946	5 358	-273	
Wahl Process Systems AS (datter 2011)	Vigra	100,0 %	550	550	1 667	-127	

For Norsk Hundefor AS er kostprisen på kr 45 030 nedskrevet med 4 000 i 2011 til bokført verdi 41 030.

For Wahl Process Systems AS er kostprisen kr 5 942 nedskrevet med 1 275 i 2011 til bokført verdi på 1 667. Tidligere års nedskrivning utgjør 3 000

NOTE 11 – SPESIFISERING AV TILKNYTTETE SELSKAP I MORSELSKAP OG KONSERN

Tilknyttede selskap bokført etter egenkapitalmetoden i morselskapet	Forretnings- kontor	Eier-andel	Kostpris 31.12.11	Bokført verdi 31.12.10	Tilgang/ avgang i året	Resultat-andel	Utbytte/andre endringer	Bokført verdi 31.12.11
Agrikjøp AS	Oslo	26,1 %	1 151	2 565		532	-661	2 435
Art-Nor AS	Finnsnes	34,2 %	225	2 034		53	0	2 087
Bondevennen BA	Stavanger	33,3 %	1 079	1 459		-350	-250	859
Borg Systemvask AS	Sarpsborg	40,0 %	200	2 686		1 507	-1 824	2 369
Curtis Wool Direct Holding Ltd	Ilkley, UK	50,0 %	17 445	19 444		11 543	-4 187	26 799
Dagens AS	Nærbø	34,0 %	0	0		4 531	-4 531	0
Eurofins Norsk Matanalyse AS	Oslo	20,0 %	4 410	0				0
Fjordland AS	Oslo	38,9 %	13 600	26 354		9 995	-4 080	32 269
Gårdsand AS	Re	20,0 %	100	1 856		525	-120	2 261
Landteknikk AS	Oslo	49,8 %	6 220	70 083		7 944	-3 987	74 040
Malvik Vask og Terminal AS	Malvik	33,3 %	3 000	3 032		240	0	3 272
Meråker Kjøtt AS	Meråker	50,0 %	3 504	4 131		1 530	0	5 661
Norsvin International AS	Hamar	25,0 %	13 018	4 760		-2 585	1 765	3 940
Nærbø Kyllingslakt AS	Nærbø	50,0 %	6 150	3 229		697	577	4 503
Springarbakken Eiendom AS	Flekkefjord	32,5 %	2 332	9 237		1 017	-435	9 819
Åstoppen Eiendom AS	Tønsberg	50,0 %	1 010	1 092		94	0	1 186
Sum investeringer i tilknyttede selskap hos morselskapet			73 444	151 959	0	37 271	-17 733	171 498

Tilknyttede selskap bokført etter egenkapitalmetoden hos datterselskaper	Forretnings-kontor	Eier-andel	Kostpris 31.12.11	Bokført verdi 31.12.10	Tilgang/avgang i året	Resultat-andel	Utbytte/andre endringer	Bokført verdi 31.12.11
Norskinn AS	Horten	35,7 %	200	265		31		296
Wahl Process Systems AS	Vigra	45,2 %	0	458	-458			0
Miljøfor Norge AS	Ingeberg	38,1 %	1 403	5 895	0	425	-268	6 052
Sum investeringer i tilknyttede selskap hos datterselskap			1 603	6 618	-458	456	-268	6 348
Sum investeringer i tilknyttede selskap i konsernet			75 047	158 577	-458	37 727	-18 001	177 847

NOTE 12 – ANDRE AKSJER OG ANDELER KLASSIFISERT SOM ANLEGGSMIDLER

Investeringer i aksjer og andeler hos morselskapet	Aksjer/andeler	Bokført verdi 31.12.11
Landbruksforsikring AS	8 770	19 572
Nortura Hærland Eiendom KS	48	3 675
Nor-Siva Eiendom AS	1 000	508
Såkorinvest Midt-Norge AS	5 000	525
Telespor AS	5 067 706	5 000
Tun Media AS	10 867 305	7 934
Witvlei Meat LTD	5 600	7 474
Diverse aksjer (verdi under 500)		1 955
Sum investeringer i aksjer og andeler hos morselskapet		46 643

Investering i aksjer og andeler hos datterselskap	Aksjer/andeler	Bokført verdi 31.12.11
Nortura Hærland Eiendom KS	46	4 471
Diverse aksjer (verdi under 500)		56
Sum investeringer i aksjer og andeler hos datterselskap		4 526
Sum investeringer i aksjer og andeler i konsernet		51 169

NOTE 13 – MARKEDSBASERTE AKSJER KLASSIFISERT SOM OMLØPSMIDLER

	Antall aksjer	Kostpris	Årets verdiendring	Bokført verdi 31.12.11
Telenor ASA	25 000	988	1 468	2 455
Sum markedsbaserte aksjer			1 468	2 455

NOTE 14 – FORDRINGER OG GJELD

	Konsern 31.12.11	Konsern 31.12.10	Morselskap 31.12.11	Morselskap 31.12.10
Fordringer med forfall senere enn ett år				
Andre langsiktige fordringer	76 220	48 075	73 755	46 532
Lån til tilknyttet selskap	36 858	36 509	36 858	36 509
Lån til foretak i samme konsern			274 710	310 060
Sum fordringer med forfall senere enn ett år	113 078	84 584	385 323	393 101

Gjeld med forfall senere enn fem år				
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 040 800	699 000	1 015 000	671 000
Annen langsiktig gjeld	37 155	31 671	31 056	28 332
Sum gjeld med forfall senere enn fem år	1 077 955	730 671	1 046 056	699 332

FORTSETTELSE NOTE 14 – FORDRINGER OG GJELD

Mellomværende med foretak i samme konsern	Morselskap 31.12.11	Morselskap 31.12.10
Kundefordringer	42 739	23 421
Andre kortsiktige fordringer	40 326	34 064
Lån til foretak i samme konsern	274 710	310 060
Sum fordringer	357 776	367 545

Mellomværende med foretak i samme konsern		
Leverandørgjeld	34 938	32 849
Annen kortsiktig gjeld	6 300	14 830
Sum gjeld	41 238	47 679

NOTE 15 – PANTSTILLELSE, GARANTIANSVAR OG FORPLIKTELSER

Gjeld sikret ved pant	Konsern 31.12.11	Konsern 31.12.10	Morselskap 31.12.11	Morselskap 31.12.10
Gjeld til kredittinstitusjoner		2 363		
Forpliktelse leid bygg	112 753	122 092	112 753	122 092
Forpliktelse leasing	22 384	45 461	5 438	22 067
Sum pantstillelser	135 137	169 916	118 191	144 159

Bankgaranti				
Garantiansvar i favør av Eksportfinans ASA	365 500	0	365 500	0
Garantiansvar i favør av First National Bank of Namibia	1 112	0	1 112	0
Garantiansvar i favør av Oslo Kemnerkontor (skattetrekk)	130 025	129 045	129 775	129 045
Garantiansvar i favør av Oslo Kommune, Næringsetaten	1 755	1 755	1 755	1 755
Garantiansvar i favør av Tollregion Oslo og Akershus	7 500	7 500	7 500	7 500
Garantiansvar i favør av Vestfold Fylke	1 167	0	1 167	0
Sum bankgarantier stillet på vegne av Nortura SA eller konsernselskap i favør av tredjepart	507 059	138 300	506 809	138 300

Garantiansvar m.v.				
Garanti gitt i favør av DNB vedr lån Fjordkjøkken	65 000	55 000	65 000	55 000
Garanti stillet overfor Wool Directs bankforbindelse	80 761	79 144	80 761	79 144
Garantiansvar overfor datterselskap,medlemmer og ansatte	14 006	14 793	14 006	14 793
Kausjonsansvar i favør av Nortura Hærland Eiendom KS	73 889	79 815	73 889	79 815
Kausjonsansvar i favør av Nærbø Kyllingslakt AS	15 000	15 000	15 000	15 000
Selvskyldnerkausjon i favør av Noridane Food A/S (DK)	0	10 000	0	10 000
Selvskyldnerkausjon i favør av Noridane Foods A/S (DK) kassekreditt	50 000	30 000	50 000	30 000
Selvskyldnerkausjon i favør av Noridane Foods AS valutahandel	250	0	250	0
Selvskyldnerkausjon i favør av Noridane Foods AS/Noridane Foods A/S(DK)	20 000	10 000	20 000	10 000
Sum garantier og kausjoner stillet av Nortura SA	308 906	293 752	308 906	293 752

Pantsatte eiendeler til bokførte verdier				
Fordringer	19 682	19 005	0	0
Varelager	4 478	3 793	0	0
Varige driftsmidler	11 324	10 392	0	0
Sum	35 484	33 190	0	0

Konsernet har garantiforpliktelser i forbindelse med driftskredittordningen i landbruket. Bevilget ramme ved utgangen av 2010 var 737 millioner kroner, og andel av innvilget kreditt var 365 millioner kroner. Konsernets andel av tapene har vært som følger (tall i tusen):

Årstall	2010	2009	2008	2007	2006
Andel av tap	0	146	0	34	324

NOTE 16 – FINANSIELL RISIKO OG FINANSIERING

Konsernets virksomhet er utsatt for renterisiko, kredittisiko, råvarerisiko og valutarisiko, og styrer mot å ha en akseptabel risikoeksponering innenfor disse områdene. Rentebærende gjeld er i hovedsak knyttet til flytende rente (NIBOR) og er eksponert for endringer i kortsiktig rentenivå. Rentesikringspolicyen er å sikre ca 1/3 av rentebærende gjeld mot rentesvingninger. Ved årsskiftet var 940 mill. kr knyttet til det langsiktige rentenivået gjennom rentebytteavtaler ("swaps"), med løpetid fra 1 til 8 år. I tillegg var 100 mill. kr sikret ved fastrentelån hos Innovasjon Norge med rentebinding i 10 år. Innfrielse av samtlige rentesikringsavtaler pr 31.12.11 ville gi et tap på 72,6 mill kr.

Nortura-konsernets viktigste kunder er grossister og enkeltkunder innenfor alle kundesegmenter. Betalingsevnen vurderes å være god, noe som er synliggjort gjennom svært begrensede tap gjennom flere år. Nortura har garantiforpliktelser i forbindelse med driftskredittordningen i landbruket hvor andel av innvilget kreditt ved utgangen av 2010 var 364,7 mill kr.

Konsernet er eksponert mot valutasingninger knyttet til internasjonal handel, virksomhet i Danmark og England, samt innkjøp med oppgjør i utenlandsk valuta. Konsernet benytter finansielle instrumenter, primært valutaterminer og –opsjoner, til å redusere denne risikoen. Ved årsskiftet hadde Nortura og datterselskaper foretatt terminsikring av 8,6 mill EUR, 1,1 mill USD og 0,5 mill GBP med innfrielse i 2012. Innløsning av terminkontraktene 31.12.11 ville gitt konsernet hatt en gevinst på 2,3 mill NOK.

LANGSIKTIG FINANSIERING

Nortura finansierer seg ved opptak av lån i verdipapiriserte lånemarkeder ved obligasjons- og sertifikatlån, lån hos banker og finansieringsforetak, innskudd fra medlemmer og ansatte, finansielle leie-/ leasingavtaler, og kassekreditt. Oversikt over morselskapets lån er gjengitt under.

LANGSIKTIGE LÅN

Verdipapirisert gjeld	ISIN	Tatt opp	Forfall	Utestående	Egen beholdning	Utestående gjeld
Obligasjonslån	NO 001 0552607	17.11.09	19.11.14	500 000	-	500 000

Kortsiktig verdipapirisert gjeld sikret ved langsiktige kredittfasiliteter

Obligasjonslån	NO 001 0384118	14.09.07	14.09.12	500 000	119 500	380 500
Sertifikatlån	NO 001 0598725	14.01.11	13.01.12	100 000		100 000
Sertifikatlån	NO 001 0624414	25.08.11	27.02.12	50 000		50 000
Sertifikatlån	NO 001 0628886	11.11.11	10.02.12	100 000		100 000
Sum kortsiktig verdipapirisert gjeld				750 000	119 500	630 500

ANDRE LANGSIKTIGE LÅN

Motpart	Tatt opp	Forfall	Utestående	Avdrag i 2012	Langsiktige lån
Innovasjon Norge	29.01.10	29.01.25	100 000		100 000
Eksportfinans	30.06.10	30.06.15	213 500	11 250	202 250
Eksportfinans	30.06.10	30.06.15	102 000	20 000	82 000
Eksportfinans	30.06.10	30.06.15	50 000		50 000
Eksportfinans	27.01.11	27.01.14	200 000		200 000
Nordiske Investeringsbanken	31.08.11	31.08.21	315 000		315 000
Sum andre langsiktige lån			980 500	31 250	949 250

Sum lån til kredittinstitusjoner

1 579 750

Annen langsiktig gjeld

31 056

31 056

Finansielle leasingforpliktelser

118 191

Sum langsiktige rentebærende lån og -forpliktelser

2 228 997

Kortsiktige lån

Innskudd fra medlemmer og ansatte	201 094
Forfall og avdrag på langsiktige lån som ikke anses dekket av langsiktige kredittfasiliteter	31 250
Sum kortsiktige rentebærende lån	232 344
Totale innlån i Nortura SA	2 461 341

Konserneksterne innlån i morselskap og konsern	
Nortura SA	2 461 341
Datterselskaper	95 711
Sum eksterne innlån i konsern	2 557 052

Frie likvider i morselskap og konsern	
Nortura SA	654 489
Datterselskaper	109 618
Sum frie likvider i konsern	764 107

Netto rentebærende gjeld i konsern	
	1 792 945

Nortura har tatt opp to obligasjonslån, begge med en ramme på 500 mill. kr. Totalt 1 000 mill. kr er trukket opp pr 31.12.11. Lånene er notert på ABM (Alternative Bond Market). På denne markedsplassen er det ikke plikt å avlegge regnskap etter IFRS-standard. Nortura har kjøpt tilbake 119,5 mill. kr av obligasjonslånet NORTO1 som forfaller i september 2012. Beholdning av egne obligasjoner er nettoført mot gjelden.

Øvrige langsiktige lån er ytet fra Eksportfinans, Innovasjon Norge og Nordiske Investeringsbanken.

Andre innlån i morselskapet er delvis finansiert ved sertifikatlån med løpetid 3 til 12 måneder.

Morselskapet har aktivert leieavtaler som hhv driftsmiddel og langsiktig forpliktelse, ihht regnskapsstandard for finansiell leasing. Betalingene regnskapsføres som rentekostnad og avdrag på forpliktelsen over løpetiden for den enkelte avtale. Forpliktelsene knyttet til aktivert leie er delvis eksponert for rentesvingninger og generell prisutvikling (KPI).

For å eliminere refinansieringsrisikoen ved kortsiktige innlån er det etablert langsiktige, komiterete trekkrammer på 1 350 mill. kr, med gjenværende løpetid på 1, 4 og 6,5 år. Ved årsskiftet var det ikke trukket på disse rammene.

Med bakgrunn i sikring av refinansieringsrisiko i trekkrammene, er kortsiktige innlån, herunder obligasjonslån med gjenstående løpetid kortere enn ett år, klassifisert som langsiktig gjeld, så lenge trekkrammene overstiger utestående kortsiktige innlån.

Langsiktige trekkfasiliteter	Tatt opp	Forfall	Tilgjengelig
DNB	06.12.10	01.07.18	600 000
Danske Bank	06.12.10	06.12.15	300 000
Nordea	06.12.10	06.12.15	300 000
Danske Bank (markedsreg.lager)	23.02.11	23.02.13	150 000
Sum utrukne, langsiktige fasiliteter			1 350 000
Kassekreditrammer			350 000
Sum ledige trekkrammer i Nortura SA			1 700 000
Kassekreditrammer datterselskaper			128 000
Sum ledige trekkrammer konsern			1 828 000

Innlån til datterselskapene skjer primært ved konserninterne lån fra morselskapet.

KORTSIKTIG FINANSIERING MORSELSKAP OG KONSERN

Det er etablert flervaluta kontosystemer i DNB ASA for Nortura SA med kassekreditt på 340 mill. kr, for Norilia AS og Scapo Hides AB på 50 mill kr, og for Fjordkjøkken AS på 20 mill. kr, samt i Danske Bank A/S for Noridane Foods AS (N) og Noridane Foods A/S (DK) med kassekreditt på 50 mill kr. Morselskapet Nortura SA er i henhold til avtalene ansvarlig for datterselskapenes samlede trekkdisponering under disse rammene.

De enkelte datterselskaper i konsernet er finansiert dels ved eksterne lån og dels ved lån fra morselskapet. Finansiering via morselskapet er delvis klassifisert som langsiktig gjeld i datterselskap og langsiktig lån til foretak i samme konsern i morselskapet.

NOTE 17 – SKATT

Betalbar skatt	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Resultat før skattekostnad	251 581	324 679	191 467	281 433
Permanente forskjeller ink. konsernelimineringer	25 262	13 659	1 987	-24 386
Resultatandel datterselskap og tilknyttede selskap	-37 727	-24 917	-37 271	-24 405
Anvendt underskudd til fremføring	-230	1 665	0	0
Endring midlertidige forskjeller	-56 892	-167 388	-76 030	-162 641
Grunnlag betalbar skatt (netto)	181 994	147 698	80 153	70 000
Skatt 28%	50 840	41 355	22 443	19 600
Formueskatt	5 973	7 329	5 973	7 329
Avsetning latent forpliktelse skatt	0	3 207	0	3 207
Skatt ved oppkjøp og andre justeringer	-2 094	-1 811	0	0
Sum betalbar skatt	54 719	50 080	28 416	30 136
Skattekostnad				
Årets betalbare skatt	56 797	48 685	28 416	26 929
Avregning betalbar skatt fra tidligere år	-1 862	-9 415	-1 887	-8 887
Avsetning latent forpliktelse skatt	-3 207	0	-3 207	0
Utsatt skatt, netto endring	15 099	55 540	20 460	54 110
Justering skatteposisjoner	15	2 231	1 764	4 152
Sum skattekostnad	66 842	97 041	45 547	76 305
Spesifikasjon av forskjeller				
Anleggsreserve driftsløsøre	-832 316	-778 104	-774 668	-736 394
Pensjonsmidler	415 347	338 572	417 030	342 340
Gevinst og tapskonto	36 970	33 077	44 703	43 191
Varelager	1 453	-16 480	5 963	-12 206
Leasing	-12 151	-13 295	-12 243	-13 134
Fordringsreserver	-17 508	-16 116	-15 500	-16 000
Regnskapsmessige avsetninger	-42 832	-28 340	-32 782	-23 090
Pensjonsforpliktelser	-116 439	-142 715	-113 426	-138 702
Aksjer/andeler	421	-790	0	0
Sum midlertidige tidsforskjeller	-567 057	-624 190	-480 924	-553 997
Fremførbar ubenyttet godtgjørelse				
Underskudd til fremføring	-1 653	-162	0	0
Justering skatteposisjon og konserneffekter	-2 215	-2 496	0	0
Sum midlertidige forskjeller	-570 925	-626 848	-480 924	-553 997
Utsatt skattefordel (25-28%)	159 859	175 517	134 659	155 119
Vist i balansen				
Utsatt skattefordel	164 118	178 544	134 659	155 119
Utsatt skattegjeld	4 260	3 026	0	0
Netto utsatt skattefordel og utsatt skatt	159 859	175 517	134 659	155 119

NOTE 18 – EGENKAPITAL

Obligatorisk andelskapital som er sagt opp, blir overført til kortsiktig gjeld
Frivillig andelskapital som er sagt opp, blir overført til langsiktig gjeld

EGENKAPITALEN I MORSELSKAPET

Årets endringer i egenkapital	Obligatorisk andelskapital	Frivillig andelskapital	Fri egenkapital	Medlemskapitalkonto	Fond for vurderingsforskjeller	Sum
Egenkapital 01.01	248 741	2 124	2 293 195	137 656	97 873	2 779 589
Overføring fra gammel andelskapital til fri egenkapital	-33 706		33 706			0
Innbetaling andelskapital	11 347					11 347
Utbetalt andelskapitalkonto	-2 066					-2 066
Utbetalt medlemskapitalkonto				-2 928		-2 928
Innbetalt og oppsagt frivillig andelskapital		-2 100				-2 100
Årets resultat			46 916	80 000	19 005	145 921
Avsatt rente på andelskapital			-22 000			-22 000
Omregningsdifferanse og andre endringer			4 018	-405		3 613
Egenkapital 31.12. hos morselskapet	224 316	24	2 355 837	214 322	116 878	2 911 377

Rente på medlemskapital fordeler seg på følgende måte

Obligatorisk/Frivillig andelskapital	14 146
Medlemskapitalkonto	7 854
Sum	22 000

Rente er beregnet på statsobligasjoner med fem års løpetid tillagt 3 % som utgjør til sammen 5,56%. Dette er maksimal rentesats jf samvirkeoven.

EGENKAPITALEN I KONSERNET

Årets endringer i egenkapital	Obligatorisk andelskapital	Frivillig andelskapital	Konsernets fond	Medlemskapitalkonto	Minoritetsinteresser	Sum
Egenkapital 01.01	248 741	2 124	2 452 995	137 656	72 446	2 913 962
Overføring fra gammel andelskapital til fri egenkapital	-33 706		33 706			0
Innbetaling andelskapital	11 347					11 347
Utbetalt andelskapitalkonto	-2 066					-2 066
Utbetalt medlemskapitalkonto				-2 928		-2 928
Innbetalt og oppsagt frivillig andelskapital		-2 100				-2 100
Årets resultat			87 195	80 000	17 544	184 739
Avsatt rente på andelskapital			-22 000			-22 000
Minoritetens andel utbytte					-10 659	-10 659
Omregningsdifferanse og andre endringer			7 662	-405	-422	6 835
Egenkapital 31.12. hos konsernet	224 316	24	2 559 559	214 322	78 910	3 077 131

NOTE 19 – OFFENTLIGE TILSKUDD

For Nortura Konsernet og Nortura SA er det mottatt skattefunn og andre statlige tilskudd i henhold til tabellen under. Tilskuddene er ført etter bruttometoden.

	Konsern 2011	Konsern 2010	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Tilskudd til kadaverhåndtering	5 000	5 030	0	0
Norges Forskningsråd	355	1 244	355	1 244
Skattefunn	0	590	0	590
Innovasjon Norge og Kunnskapsdepartementet	0	597	0	597
Statens landbruksforvaltning	8 458	8 713	8 458	8 713
Sum offentlige tilskudd	13 813	16 173	8 813	11 143

NOTE 20 – REGNSKAP FOR ANVENDELSE AV OMSETNINGSAVGIFTEN FOR MORSELSKAPET

Inntekter fra omsetningsavgiften og jordbruksoppgjøret inngår i følgende resultatlinjer	Morselskap 2011	Morselskap 2010
Salgsinntekter	75 432	111 335
Andre driftsinntekter	208 039	206 001
Finansinntekter	2 184	3 204
Inngår i regnskapet som kostnadsreduksjoner	-18 579	-18 204
Sum inntekter	267 076	302 335

OVERSIKT OVER DISPONERTE MIDLER

Mottatte midler		
Saldo midler til gode/skyldig pr 01.01	9 137	1 797
Omsetningsavgiftsmidler mottatt til reguleringsvirksomhet	102 733	179 456
Omsetningsavgiftsmidler mottatt til faglige tiltak	138 003	133 551
Sum mottatte midler	249 873	314 804

Forbrukte midler		
Faglige tiltak	124 100	132 723
Markedsregulering	142 976	172 439
Sum forbrukte midler	267 076	305 162

Midler til gode/skyldig	17 203	-9 641
--------------------------------	---------------	---------------

I balansen er mellomværende med Omsetningsrådet og Landbruks- og matdepartementet ført i egen spesifikkasjon.

Mellomværende offentlige midler		
Midler til gode/skyldig vedrørende markedsregulering og faglige tiltak	17 203	-9 641
Til gode for trukne avgifter og tilskudd, samt korreksjoner mot tidligere perioder	54 639	8 675
Driftskredittlån	-35 000	
Sum	36 842	-967

NOTE 21 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 5, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i note 14. Nortura SA er et samvirkeforetak hvor andelseierne er leverandører til foretaket. I oppstillingen nedenfor hensyntas ikke transaksjoner med andelseierne.

KONSERNETS TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

a) Salg av varer og tjenester	Morselskap	Konsern
- Datterselskap	371 830	852 317
- Tilknyttede selskaper	423 193	767 092
Sum salg av varer og tjenester	795 023	1 619 409

b) Kjøp av varer og tjenester	Morselskap	Konsern
- Datterselskap	428 424	852 317
- Tilknyttede selskaper	236 292	240 403
Sum kjøp av varer og tjenester	664 715	1 092 720

c) Nortura Konsernpensjonskasse	Morselskap	Konsern
- Andelsinnskudd	12 000	12 000
- Ansvarlig lån	30 000	30 000
- Obligasjoner i Nortura SA	31 000	31 000

Til generalforsamlingen i Nortura SA

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Nortura SA som består av selskapsregnskap, som viser et overskudd på TNOK 145 921, og konsernregnskap, som viser et overskudd på TNOK 184 739. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes mistligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Nortura SA' finansielle stilling per 31. desember 2011 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 14. februar 2012
BDO AS

Norunn Byrkjeland
Statsautorisert revisor

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar, og er en del av det internasjonale BDO-nettverket, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land. BDO er varemerkenavnet for BDO-nettverket og for hvert enkelt BDO medlemsfirma. Foretaksregisteret: NO 993 606 650 MVA.

Vi skal inspirere til alle tiders mat ved å være:

Positiv

Pålitelig

Målrettet

Nyskapende

Nortura SA

Postboks 360 Økern, 0513 Oslo

Telefon: 03070 - Fax: 73 56 48 00 - e-post: firmapost@nortura.no - www.nortura.no